TRST, četrtek
27. septembra 1956
Leto XII. - Št. 217 (3455)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94-638, 93 808, 37-338

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Ž - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

ZAČETEK RAZPRAVE O SUEZU PRED VARNOSTNIM SVETOM

Po sprejemu obeh pritožb na dnevni red je bila razprava odložena na prihodnji teden

Zavrnjen jugoslovanski predlog o istočasnem obravnavanju obeh pritožb in prednost francosko-angleški pritožbi - Egipt povabljen, naj prisostvuje debati Tudi Izrael zahteva, naj se mu dovoli navzočnost - Začetek razgovorov v Parizu

NEW YORK, 26. — Varnostni svet je sprejel na svoj dnevni red obe pritožbi v zvezi s sueškim sporom: angleško-francosko in egiptovsko.

Za sprejem angleško-francoske pritožbe so glasovali vsi člani, za sprejem egiptovske pa 7 članov, medtem ko so se 4 vzdržali (Anglija, Francija, Avstralija, Belgija).

Varnostni svet je tudi sklenil dati prednost angleško-francoski pritožbi. Jugoslovanski predlog, naj bi istočasno razpravljali o obeh pritožbah, pa je bil zavrnjen s 6 glasovi proti 2 (Jugoslavija in SZ) ter 3 vzdržanimi (Peru, Iran in Formoza).

Zatem je Varnostni svet soglasno sklenil povabiti Egipt, naj prisostvuje sejam Varnostnega sveta.

Seja je bila nato odložena na četrtek ali petek prihodnjega tedna. Predsednik bo določil točen dan seje po posvetovanju z vsemi delegacijami, ki so sporočile, da jih bodo v Varnostnem svetu zastopali njih zunanji ministri.

O izraelski zahtevi, naj se mu dovoli prisostvovati sejam, bodo odločali na prihodnji seji.

Izraelska delegacija je namreč poslala predsedniku Varnostnega sveta pismo, s katerim zahteva, da se ji dovoli udeležba pri razpravi o Suezu v Varnostnem svetu. V pismu pravi izraelski predstavnik Eban, da je običaj, da Varnostni svet povabi na svoje razprave države, ki so še posebno zainteresirane pri vprašanjih, ki jih obravnava. V pismu omenja Eban tudi omejitve plovbe izraelskih ladij po Sueškem prekopu ter resolucijo Varnostnega sveta od septembra 1951.

Kakor že javljeno, je bila angleško-francoska pritožba predložena pod naslovom «Položaj, ki je nastal zaradi enostranske akcije egiptovske vlade, ki je ukinila sistem mednarodnega upravljanja Sueškega prekopa, t. j. sistem, ki ga potrjuje in spopolnjuje konvencija o Sueškem prekopu iz leta 1888.»

Egiptovska pritožba pa nosi naslov «Akcije nekaterih držav, zlasti Francije in Velike Britanije, ki predstavljajo nevarnost za mednarodni mir in varnost in hudo kršijo tev listine Združenih narodov».

V začetku seje je sedanji predsednik Varnostnega sveta kubanski delegat Nunez Poertuondo sporočil, da je dobil obvestilo glavnega tajnika OZN o incidentih na jordansko-izraelski meji. Obžaloval je, da je na obeh straneh bilo več mrtvih.

Zatem je govoril britanski delegat Sir Pierson Dixon. Izjavil je, da sta britanska in francoska vlada predložili sueško zadevo OZN v upanju, da se izboljšajo možnosti mirne rešitve vprašanja, «ki je nastalo zaradi enostranske akcije egiptovske vlade, in da bi Varnostni svet vzpostavil zakon in spoštovanje pogodb».

Britanski delegat je zatrjeval, da egiptovska pritožba, ki vsebuje «čudne obtožbe» proti Franciji in Veliki Britaniji, spada «med propagando», in da je njen namen «odvrniti pozornost od pravega vprašanja». Dejal je dalje, da vidi v egiptovski pritožbi «nedopustno obrekovanje» in je pripomnil, da se ne bo upiral sprejemu egiptovske pritožbe na dnevni red, če bodo drugi člani temu sprejemu naklonjeni. Vendar pa bi morala angleško-francoska pritožba imeti prednost. Dixon je nato izjavil, da bi bilo umestno, če bi 4. oktobra popoldne začeli debato o bistvu vprašanja in je predlagal odložitev seje do tega dne po odobritvi dnevnega reda. Predlagal je tudi, naj Egipt povabijo na seje Varnostnega sveta, ko se bo začela razprava o bistvu vprašanja, in je izjavil, da bo pozneje zavzel stališče do izraelske zahteve, naj se mu dovoli udeležba na sejah Varnostnega sveta.

Francoski delegat Bernard Cornut-Gentile je izjavil, da se strinja z britanskim predlogom o povabilu Egipta in o odložitvi razpravljanja.

Ameriški predstavnik Cabot Lodge je izjavil, da bo glasoval za predlagani dnevni red in je pripomnil, da bodo ZDA ravnale tako, kakor so ravnale tudi v preteklosti, ko so glasovale za sprejem na dnevni red tudi obtožb, ki so bile usmerjene proti ZDA.

Sovjetski delegat Soboljev je tudi izjavil, da bo podprl sprejem obeh pritožb na dnevni red, «čeprav je angleško-francoska pritožba brez pravne podlage». Soboljev je zahteval, naj se da prednost egiptovski pritožbi. Dejal je dalje, da je potrebno to vprašanje obravnavati v njeni celoti, ter je obtožil Francijo in Veliko Britanijo, da sta uporabljali gospodarski pritisk in sprejeli ustrahovalne vojaške ukrepe proti Egiptu, potem ko je ta nacionaliziral Sueški prekop.

Perujski delegat Belaunde je tudi izjavil, da bo glasoval za sprejem obeh pritožb na dnevni red in prav tako tudi jugoslovanski delegat dr. Jože Brilej, ki je dejal, da bi bilo najbolj logično obravnavati obe pritožbi istočasno.

Tudi formoški in iranski predstavnik sta podprla predlagani dnevni red. Po izjavah belgijskega in avstralskega delegata je sledilo glasovanje. Med debato o prednosti pritožb je sovjetski delegat umaknil svoj prvi predlog in podprl jugoslovanskega, naj se o obeh pritožbah razpravlja istočasno. Kakor rečeno, pa je večina ta predlog zavrnila.

V Parizu so se francosko-britanski razgovori začeli ob 17. uri. Prvi sestanek je trajal dve uri in pol. Po razgovoru je Mollet izjavil, da so bili razgovori zelo prisrčni. Pineau pa je izjavil: «Danes popoldne sta se oba ministrska predsednika in oba zunanja ministra razgovarjali o vseh političnih vprašanjih, ki zadevajo naši dve državi. Med razgovori se je zelo jasno pokazala volja po skupni akciji. Jutri ob 11. bomo imeli nov sestanek z izvedenci, da se dogovorimo o določenih zadevah, zlasti o tistih, ki bi se utegnile pojaviti med delom Združenih narodov.»

Na vprašanje, ali so govorili o možnosti akcije proti Egiptu po končanem zasedanju OZN, je Pineau odgovoril: «V sedanji fazi ne. Nedvomno bomo morali predvsem videti, kakšen bo izid dela Varnostnega sveta.»

Zvečer je zunanji minister Pineau priredil večerjo na čast britanskim ministrom.

Predsednik francoske vlade Mollet je po televiziji izjavil, da je današnji sestanek potrdil, da «ostane Velika Britanija ob strani Francije».

Koča Popović vodja delegacije FLRJ med razpravo o Suezu

BEOGRAD, 26. — Tanjug javlja, da bo državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović vodil jugoslovansko delegacijo med razpravo o Suezu v Varnostnem svetu.

Demobilizacija 200.000 francoskih rezervistov

PARIZ, 26. — Dopisnik Reuterja poroča, da bo vlada demobilizirala in poslala domov okrog 200.000 francoskih rezervistov, ki jih je poklicala pod orožje zato, da bi jih poslala v Alžir. To izjavo je dal vojni minister Max Lejeune po seji vlade, ki je bila danes zjutraj. Dejal je, da je bil ta ukrep omogočen zaradi zadostnega števila rednih nabornikov, katerih število bo zadostovalo za sedanje potrebe v Alžiru.

Od 200.000 rezervistov jih spada 160.000 v kopno vojsko, 35.000 v letalstvo, ostali pa v mornarico. Minister je še dodal, da bo število francoskih vojakov v Alžiru na dan 1. januarja 1957 enako številu v preteklem juliju letos. Znano je, da je bilo tedaj v Severni Afriki okrog 400.000 francoskih vojakov.

Državna pomoč jugoslovanskemu duhovništvu

BEOGRAD, 26. — Na prošnjo arhirejskega sinoda srbske pravoslavne cerkve je zvezni izvršni svet dodelil srbski pravoslavni cerkvi pomoč okrog 22 milijonov dinarjev za plačilo prispevka za socialno zavarovanje pravoslavnih duhovnikov. Doslej je srbska pravoslavna cerkev sama plačevala te prispevke.

Na podoben način pomaga jugoslovanska vlada tudi združenju katoliških duhovnikov in drugim verskim skupnostim, ki so z zavodom za socialno zavarovanje sklenile sporazum o socialnem zavarovanju svojih članov.

«Kolo» v ZDA

BEOGRAD, 26. — Danes je odpotoval na trimesečno turnejo po Ameriki ansambel narodnih iger in plesov «Kolo». Ansambel bo priredil v Kanadi in ZDA 96 koncertov.

KAIRO, 26. — Agencija za Srednji vzhod javlja, da je libanonski državni minister Sajeb Salam poizvedoval pri sirskih oblasteh o morebitnem sklicanju vsearabske konference o petroleju in «jih je obvestil o spletkah in zarotah v Libanonu v zvezi s tem vprašanjem.»

Bolgarska delegacija v Svetozarevu

SVETOZAREVO, 26. — Bolgarska parlamentarna delegacija, ki jo vodi član prezidija narodnega sobranja in prvi tajnik CK KP Todor Živkov, je prispela včeraj v Svetozarevo, kjer je obiskala tovarno kablov. Z delegacijo sta prispela tudi ljudska poslanca Raja Nedeljković in Uglješa Danilović ter bolgarski veleposlanik v Beogradu Ljubomir Angelov.

Po ogledu tovarne so se člani sobranja pomudili v razgovoru z zastopniki upravein delavskega sveta ter tajnikom tovarniškega komiteja ZK. Gosti so se zlasti zanimali za formiranje piačnega sklada in razdelitev dobička tovarne ter način izvolitve in dela organov delavskega samoupravljanja. Ravnatelj tovarne ing. Vojislav Babič je povedal članom sobranja, da tovarna izvaza svoje izdelke tudi v Sovjetsko zvezo, Indijo, Pakistan in druge države. Samo letos je tovarna izvozila raznih kablov za osem milijard dinarjev.

Hruščev v Beogradu

BEOGRAD, 26. — Danes predpoldne sta se vrnila z letalom iz Pulja v Beograd Nikita Hruščev in maršal Tito. Na zemunskem letališču ju je pozdravil podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksander Rankovič. Z istim letalom je prispel tudi sovjetski veleposlanik v Jugoslaviji Firjubin.

DULLESOVE IZJAVE O SUEŠKEM SPORU

Potrebno je potrpljenje za rešitev ki naj bo v skladu z načeli listine OZN

Državni tajnik ponovno izjavlja, da ZDA ne bodo uporabile sile, in poudarja potrebo „tolerantnosti" do Egipta, kar se tiče njegove suverenosti

WASHINGTON, 26. — Ameriški državni tajnik Dulles je na današnji tiskovni konferenci prebral v zvezi z ameriškim stališčem do sueške zadeve sledečo izjavo:

«Namen ZDA, kar se tiče sueške zadeve, je isti, ki ga določa prvi člen listine OZN, in sicer: iskati ureditev te zadeve z mirnimi sredstvi ter v skladu z načeli pravičnosti in mednarodnega prava. To ni lahko naglo doseči. Vsi se ne strinjajo glede definicije o tem, kar naj bi se imenovalo «pravično», in tudi ne o pravicah držav kakor jih določa mednarodno pravo. Zato bostu potrebna potrpljenje in iznajdljivost, da pride do rešitve, ki naj bo v skladu z načeli listine OZN. Mi upamo, da bomo na ta način dosegli rešitev, ki jo bodo lahko vsi sprejeli.

Nekateri se bodo lahko spraševali, kakšna so sredstva, da se doseže taka rešitev kakršno mi želimo, če se izključi uporaba sile. Kako je mogoče prisiliti kako državo, da sprejme rešitev, ki priznava pravice drugih. Odgovor na to vprašanje je, da nobena država ne bi mogla dolgo živeti, če ne bi sprejela obveznosti, ki izhajajo iz medsebojne odvisnosti. Kadar obnašanje kake države povzroča zaskrbljenost za druge države, nastane vrsta neizbežnih posledic. Na primer: ton nekaterih izjav egiptovskih uradnih krogov in časopisov je imel tako protizahodni značaj, da se danes številni tujci bojijo v to državo. Turisti ne gredo tja in Egipt zgublja zaradi tega tujo valuto, ki jo potrebuje za plačevanje uvoza, ki je potreben za egiptovsko ljudstvo.

Nekatere egiptovske trgovske dejavnosti bi se utegnile izčrpati, ker so odvisne od tujih trgov in od tujih kreditnih virov. Ne dajejo se namreč krediti državi, ki odklanja prevzem posledic medsebojne odvisnosti. Do pred kratkim so važna podjetja in banke proučevale načrt za razširitev in poglobitev Sueškega prekopa; ta načrt bi imel blagodejne posledice za Egipt. Danes isti organizmi mislijo na velike petrolejske ladje in na dodatne naftovode, ki naj bi državam omogočile, da bodo v manjši meri odvisne od Sueškega prekopa.

Razumljivo je, je nadaljeval Dulles, da je država, ki je bila do pred kratkim podvržena tujemu gospostvu, skrajno občutljiva ko gre za njeno suverenost. S tega vidika se moramo pokazati tolerantni. Ne smemo zgubiti poguma in če bomo potrpežljivi, vztrajni in iznajdljivi, ostane še vedno možnost, da bo Egipt sam priznal, kako važno je zani sodelovati in ne upirati se številnim ter važnim državam ki uporabljajo Sueški prekop in ki hočejo ohraniti dobre odnose z Egiptom.

Menimo, da bo debataa, ki se bo začela danes v Varnostnem svetu, omogočila najti pravično rešitev v skladu s prvim členom listine OZN.»

«Ameriška vlada, je izjavil Dulles, bo podprla v splošnem stališče Francije in Velike Britanije ob priliki razprave o Suezu v Varnostnem svetu, če bo to stališče v skladu z načeli, na podlagi katerih je bil dosežen sporazum na obeh londonskih konferencah.» Dulles je zatem dejal, da so na prvi londonski konferenci pripravili rešitev, ki velja za «pravično in primerno», ter da so na drugi konferenci postavili temelje za začasno praktično rešitev.

Kar se tiče dela Varnostnega sveta, je Dulles izjavil, da bo verjetno odšel v New York, ko bo Varnostni svet začel obravnavati bistvo spora.

Na razna vprašanja je Dulles pojasnjeval vsebino pisane izjave in je pripomnil, da politika, ki jo vodi Egipt, ne bo mogla imeti uspeha. «ZDA, je dejal, nočejo stopiti v vojno, da bi povzročile spremembo te politike, in tudi nočejo začeti gospodarske vojne proti Egiptu. Toda po sili razmer bo politika Egipta imela neizbežne in skrajno hude posledice za gospodarstvo Egipta.»

Kar se tiče plačevanja tranzitnih pristojbin za plovbo po prekopu in glede ukrepov, ki bi jih ameriška vlada utegnila sprejeti, da prepreči plačevanje teh pristojbin egiptovski vladi, je Dulles izjavil, da Washington nima nobene oblasti, da kogar koli prisili, da omenjene zneske plačuje določeni ustanovi, lahko pa prepove plačevanje teh zneskov določenemu organizmu.

Dulles je dalje dejal, da skuša ameriška vlada doseči, da bi ladje, ki plovejo pod ameriško zastavo, plačevale v bodoče tranzitne pristojbine samo v korist združenih koristnikov prekopa. To združenje bi del teh zneskov plačevalo Egiptovski vladi, zato da ta skrbi za dobro vzdrževanje naprav. Dejal je, da predvideva, da bodo ladje, ki plovejo pod ameriško zastavo, prekinile plačevanje v korist Egipta, dodal pa je, da njegova vlada na podlagi zakona ne more vsiliti tega postopka ladjam, ki pripadajo ameriškim lastnikom, ki pa plovejo pod tujo zastavo. Izrekel je upanje, da bodo druge države sledile ameriškemu zgledu.

Dulles je nato izjavil, da bi bila velika napaka misliti, da bi Egipt utrpel hudo škodo, če bi mu zmanjkali dohodki, ki jih dobiva od plovbe po Sueškem prekopu, ter je dodal, da je nevarnost, da bo egiptovsko gospodarstvo mnogo bolj trpelo zaradi posledic egiptovske politike zlasti kar se tiče turizma in poslov.

Omenil je nato, da ima združenje koristnikov namen najti praktično podlago za rešitev sueške krize, ter je dejal, da ne predvideva, da bo ta ustanova v bližnji bodočnosti poslala kako ladjo v sueški prekop, zato da vidi prave namene Egipta. «Če bi Egipt prepovedal prehod kaki ladji združenja pod spremljivimi pozoji, je dodal Dulles, ne bi ZDA odprle poti tej ladji s topovskimi streli, pač pa bi ladjo usmerile okoli Rta dobre nade. Dulles je omenil tudi možnost, da bi si zahodnoevropske države preskrbele del svojega petroleja na zahodni polobli, in je dejal, da bi v tem primeru Eksportna-importna banka finansirala nakup tega goriva.

Na neko vprašanje ni Dulles izključil možnosti, da se izven zasedanja Varnostnega sveta začnejo razgovori o Suezu med predstavniki SZ, ZDA in drugih zainteresiranih držav.

V zvezi s hudimi incidenti na meji med Izraelom in Jordanijo je državni tajnik izjavil, da ostro obsoja te nove dogodke, ki kažejo, da se zavrača načelo prenehanja sovražnosti, ki je bilo sprejeto ob priliki Hammarskjoeldovega potovanja na Srednji vzhod. Dejal je, da ne vidi nobene zveze med temi incidenti in sueško krizo.

VARŠAVA, 26. — Varšavski radio javlja, da so na Poljskem ukinili odredbo, ki določa, da je treba pisma za inozemstvo vreči v poštne zbiralnike odprta.

DANES ZASEDANJE CK KPI IN PSI

Pet točk programske izjave KPI

Vsebina današnjega Nennijevega poročila

Neuradni odgovor vlade na Pineaujeve očitke, zaradi katerih so zašli italijansko-francoski odnosi v najtežje razdobje v zadnjih desetih letih - Zaradi obolelosti Segnija bo seja vlade tudi jutri - Fanfanijeve predkongresne skrbi

(Od našega dopisnika)

RIM, 26. — Za danes popoldne je napovedan začetek zasedanja centralnega komiteja Komunistične partije Italije, ki je bil odložen na jutri, ker se je dopoldanska seja vodstva preveč zavlekla. Tiskovni urad KPI je izdal naslednje poročilo: «Vodstvo KPI je na svoji seji razpravljalo o pripravah za prihodnji 8. kongres partije. Proučili so načrte dokumentov za kongres, ki so jih pripravile posebne komisije in o katerih bo razpravljal centralni komite in šele potem bodo dane v diskusijo vsej partiji. Pripravili so tuči navodila za organizacijo kongresov, za predkongresne kongrese, sestanke celic, sekcij in federacij, ki bodo določili delegate za 8. kongres. Zaradi olajšanja priprav za kongres in da bi se omogočila primerna udeležba na njem, je bilo sklenjeno, da bodo od danes pa do kongresa klicali k sodelovanju s tajništvom partije tovariša Enrica Bonazzija in Paola Buffalinija, člana centralnega komiteja.»

Na sedežu stranke se je izvedelo, da je bilo zasedanje centralnega komiteja odložena zato, da bi se članom omogočil vpogled dokumentov, ki jih mora CK proučevati.

Prvi dokument nosi naslov *«Za demokratično vlado delavskega razreda, za demokracijo in za mir v socializmu»*. Ta dokument je dejansko načrt kongresnih tez.

Drugi dokument pa vsebuje programsko izjavo. Elemente izjave je postavil Togliatti. Izjava sestoji iz petih točk.

1. borba za izvajanje ustave, v prvi vrsti za uresničenje krajevnih avtonomij, s tem da se ukinejo prefekti in postavi trdna osnova za notranjo demokracijo;

2. borba za uresničenje demokratičnih svobočin;

3. borba za funkcionalnost parlamenta, ki mora postati sredstvo, ki bo v največji meri zadovoljilo potrebe moderne države;

4. in 5. odnosi med delavskimi strankami in z delavskim gibanjem v svetu.

Ogrodje «italijanske poti v socializem» vsebujeta v prvi vrsti 2. in 3. točka. V teh točkah se poudarja, da nasilje ni nujno niti edino sredstvo za prevzem oblasti s strani delavskega razreda.

Razen teh dveh dokumentov bo jutri centralni komite proučeval vrsto drugih poročil, v prvi vrsti o vlogi KPI v tovarnah, na vasi, v borbi proti monopolom itd. Kongres KPI bo verjetno konec novembra ali pa v prvih dneh decembra letos.

Iz Bocna poročajo, da sta se sestali tajništvi federacij KPI za Trident in Bocen, da bi proučili politični, gospodarski in socialni položaj na Južnem Tirolskem pred deželnimi volitvami. Glavni poročevalec je bil Alessandro Lucarolli. V poročilu, ki so ga na sestanku izdali, je rečeno, da bo prihodnjo nedeljo sestanek federalnih odborov stranke o obeh pokrajin, na katerem bodo določili konkretno programsko linijo, ki bo slonela v prvi vrsti na nujnosti, da se čimbolj razvije in okrepi deželna avtonomija in s tem utrdi demokracija v obeh pokrajinah in v vseh občinah ter da bi napredoval gospodarski in socialni razvoj, ki je nujno potreben za bratskoožitje obeh narodnostnih skupin. Končno bodo v nedeljo določili tudi volilne kandidate.

Danes se je sestalo tudi vodstvo PSI. Nenni je prebral načrt poročila, ki ga bo podal jutri na zasedanju centralnega komiteja svoje stranke in ki vsebuje:

perspektive socialistične enotnosti,

sindikalno enotnost,

odnošaje med socialisti in demokristjani,

odnose med komunisti in socialisti,

mednarodni položaj s posebnim ozirom na sueško krizo in

odnose s socialdemokratskimi strankami v Evropi.

Vodstvo bo s sestankom nadaljevalo jutri vse do začetka zasedanja CK, ki bo ob 11. uri. Na današnji seji je bil odsoten znani voditelj CGIL poslanec Santi, ki je trenutno v Bolgariji.

V bistveno tesni zvezi s sestankom vodstva PSI je bil današnji sestanek socialdemokratskega vodstva, na katerem je poročal Matteotti o londonskem sestanku socialistične Internacionale, ki se ga je osebno udeležil pred nekaj dnevi. Matteotti je povedal, da gledajo Francozi optimistično na vprašanje združitve obeh italijanskih socialističnih strank, medtem ko se o zadevi izražajo precej previdno socialdemokrati skandinavskih držav in Nah. Nemčije. Podtajnik Tanassi je nato poročal o deželnih socialdemokratskih skupščinah, od katerih je bila precej važna nedeljska skupščina v Gradežu. Dejal je, da člani stranke povsod z razumevanjem sprejemajo socialistično enotnost. Predvideva se, da bo prihodnji sestanek vodstva PSDI v prvih dneh prihodnjega meseca, ko bodo znani sklepi Nennijevega centralnega komiteja.

Demokristjani se iz dneva v dan bolj intenzivno pripravljajo na svoj oktobrski kongres in Fanfani ima pri tem precej skrbi. Kot je znano, je Zolli odklonil v imenu Fanfanijevega vodstva in njegove demokratične «iniciative» poziv Pelle, da bi se najvidnejši demokristjanski prvaki pred kongresom sestali in zmenili v glavnih črtah o njegovem poteku. Toda Fanfani noče dogovorov, ker misli, da bo neposreden stik s kongresisti za njegovo vodstvo uspešnejši. Zdi se, da računa z razdeljenostjo kongresistov v več struj. Toda prav Fanfanijevo odklonilno stališče do dogovorov bi moglo te struje združiti in spraviti njega in njegovo demokratično iniciativo v manjšino.

Poleg tega so se mu nabrale še druge skrbi. Tako je sicilijanski prvak KD Alessi skupaj s Scelbo začel akcijo, da bi razveljavil izvolitev sicilijanskih delegatov za kongres. Alessi in Scelba obtožujeta Fanfanija in njegovo tajništvo stranke, da je vključil prav sečaj v predkongresnem času v stranko okrog 200.000 novih članov in jim razdelil tudi partijske izkaznice. Ta množica «na novo vpisanih» je izvolila fanfanijevske kandidate za kongres.

Pella je danes objavil v svojem biltenu članek, v katerem izraža nezadovoljstvo zaradi odklanjanja njegovega predloga o predkongresnem sestanku prvakov. V članku se tudi govori o škandalu z onimi 200.000 na novo vpisanimi in poudarja, da nikakor ni prijetno spravljati pred javnost to delikatno vprašanje, toda po odklonitvi predloga pač ne obstaja verjetno nobena druga pot, ki bi mogla preprečiti večini, da tepta manjšinske struje. Gre torej za grožnjo, da bo na kongresu Pella škandal na Siciliji javno iznesel.

Tudi liberalci so danes imeli zasedanje svojega vodstva skupaj s člani parlamentarnih skupin in odobrili Martinovo in Cortesejevo delovanje ter se ponovno izrekli za varčevanje ki naj omogoči znižanje proračunskega primanjkljaja; to pomeni, da ne pristajajo nit na 30 milijard, ki so potrebne za zadovoljitev železničarjev, uradnikov itd.

Glavni politični dogodek današnjega dne pa bi morala biti pravzaprav seja vlade. Toda zaradi obolelosti predsednika Segnija je trajala seja samo pol ure pod predsedstvom Saragata in se bo nadaljevala v petek, ker se predvideva, da bo Segni do takrat verjetno ozdravel. Zaradi Pineaujevega včerajšnjega napada v zvezi s sueškim vprašanjem predvsem na Ameriko, pa tudi na Italijo in druge atlantske zaveznike, dalje zaradi današnjega zasedanja Varnostnega sveta in končno zaradi zahteve avstrijske vlade, naj se izpusti na svobodo obsojeni avstrijski državljan Egon Mayr, kakor tudi zaradi Raabove izjave o italijanski kršitvi sporazuma Gruber-De Gasperi, se Segni ni mogel niti odpočiti, kaj šele zdraviti. Nadlegoval ga je na čemu v prvi vrsti — zaradi vseh teh vprašanj — Martino, nato pa tudi predsednik zunanjepolitične komisije v poslanski zbornici Bettiol, ker bo v kratkem razprava o Suezu pred parlamentom. Na seji vlade pa so razpravljali o tekočih zadevah in odobrili nekatere zakonske načrte, med njimi tudi o dodelitvi «solidarnostnega prispevka za Sicilijo» za leto 1955-56 v znesku 75 milijard.

V zvezi z izjavami francoskega zunanjega ministra Pineauja o stališču Italije na drugi londonski konferenci, so iz dobro obveščenega vira dali naslednjo izjavo: «Ni razumljivo zakaj naj bi bila izjava, da bo Italija nadaljevala s plačevanjem pristojbine za uporabo prekopa Egiptu s kliringom, ki je v veljavi, resen udarec.

Dejansko obstajata dve možnosti: ali Egipt pristane, da se z uporabo prehoda plača pristojbina združenju ali pa ne pristane. V prvem primeru obstaja sporazum z Egiptom in je potemtakem vse v redu; v drugem primeru pa vprašanje sploh ne obstaja, ker tedaj nihče ne bo mogel uporabljati prekopa in se torej tudi ne bo stavilo vprašanje plačanja pristojbin. Za Italijo je važno, da lahko plačuje prehod skozi prekop Egiptu v okviru kliringa; dovolj je, če upoštevamo, da nam Egipt dolguje nič manj ko 7 milijard lir. Dejansko torej ne gre za plačevanje pristojbine Egiptu, temveč za to, da to pristojbino plačamo sami sebi in s tem vsaj delno kompenziramo kredit.»

«Po nacionalizaciji univerzalne družbe je hotel Egipt, da bi Italija plačala v gotovini, toda naša vlada je odgovorila, da se noče odreči prednosti kliringa. Pripomniti je potrebno še, da stališču italijanske delegacije v Londonu ni bila tuja zaskrbljenost pri iskanju načinov, da se izogne nevarnosti usmeritve pomorskega prometa okrog Rta dobre nade. Ne glede na to, da naša vlada ne razpolaga z juridičnimi sredstvi, s katerimi bi mogla prisiliti ladje, ki niso državne, da menjajo smer, obstaja dejstvo, da bi takšna sprememba poti imela za posledico zelo veliko škodo za našo državo, zaradi česar mora biti vlada zaskrbljena.»

Kot se je zvedelo, je italijanski veleposlanik v Parizu sporočil, da mu je sam Pineau zagotovil, da Francija ne pripisuje odgovornosti za drugo londonsko konferenco rimski vladi, temveč Dullesu. Gre prej za zelo čudno zagotovilo. Zato ni nič čudnega, da se danes v nekaterih diplomatskih krogih trdi, da «italijansko-francoski odnosi niso v zadnjih desetih letih še nikoli zašli v tako težavno razdobje, kakršno preživljajo prav v teh dneh po konferenci v Londonu».

Pričakuje se tudi odgovor na zahtevo avstrijskega ministrskega sveta po izpustitvi na svobodo obsojenega avstrijskega državljana Mayra Kakor tudi na izjavo kancleja Raaba. Medtem pa iz Bocna poročajo, da tamkajšnji pravniki pripominjajo, da je sedanje juridično stanje obsojenega Mayra takšno, da bi bil lahko izpuščen na začasno svobodo.

A. P.

Hammarskjoeld opozarja na resnost novih incidentov med Izraelom in Jordanijo

Pismo predsedniku Varnostnega sveta - Pri izraelskem napadu je bilo nad 30 jordanskih vojakov ubitih - Izrael se ni oziral na poziv opazovalcev OZN

NEW YORK, 26. — Glavni tajnik OZN je danes pozval v svoj urad predstavnike ZDA, Francije, Velike Britanije in SZ ter predstavnike Jordanije in Izraela. Z njimi se je razgovarjal o novih incidentih na izraelsko-jordanski meji.

Danes zjutraj je Hammarskjoeld dobil prvo poročilo, ki to mu ga poslali opazovalci OZN v Palestini. Mogoče je tuči, da bo zaradi novih incidentov sklicana posebna seja Varnostnega sveta.

Pozneje je Hammarskjoeld poslal predsedniku Varnostnega sveta pismo, v katerem opozarja Varnostni svet na zadnje incidente na meji med Izraelom in Jordanijo. V pismu poudarja, da, če ne bi zainteresirane vlade kmalu obrzdale položaja, bi se moral Varnostni svet baviti s to krizo, da ponovno uveljavi svojo politiko, kakršna izhaja iz prejšnjih resolucij. Če bi nato Varnostni svet ugotovil, da obstaja nevarnost za mir, bi moral odločati o nadaljnjih ukrepih. Na koncu ponavlja Hammarskjoeld, da bo treba sklicati posebno sejo Varnostnega sveta, če se polozaj ne bi izboljšal.

Foreign Office je objavil danes sledečo izjavo v zvezi z jordansko-izraelskimi incidenti: «Britanska vlada obsoja incidente, ki so se nedavno dogodili ob izraelsko-jordanski demarkacijski črti. Želi izreči simpatijo izraelski vladi zaradi izgub, ki jih je Izrael utrpel 23. septembra, ko so z jordanske strani streljali na skupino arheologov. Britanska vlada je sprejela na znanje, da so jordanske oblasti sprejele ukrepe proti odgovornim za incident.

Britanska vlada je z velikim neodobravanjem sprejela na znanje, da so, kakor je izjavil izraelski vojaški predstavnik, izraelske čete danes ponoči napadle jordansko postojanko južno od Jeruzalema. Vlada obsoja vse represalije in ponovno obsoja politiko, ki temelji na represalijah. Te je Varnostni svet večkrat obsodil in glavni tajnik OZN je poudaril, da taka dejanja ne morejo spadati v okvir zakonite obrambe.»

V Tel Avivu izjavljajo, da je jordanska posadka pri napadu, ki so ga izvršile izraelske čete na postojanko Hussan danes ponoči, zgubila 50 mož in da jih je bilo ranjenih okoli 30. Na izraelski strani pa da je bilo ubitih 5 vojakov, 9 pa ranjenih.

Kakor izjavljajo člani komisije OZN za premirje, ki so danes zjutraj začeli preiskavo na kraju dogodkov, so po izraelskem napadu, ki je trajal do poldruge ure ponoči, Jordanci izvršili svoj napad. Sledilo je močno streljanje, ki je trajalo do šestih zjutraj. General Burns je takoj, ko je dobil jordanski protest zaradi izraelskega napada, pozval Izrael, naj spoštuje ukaz o prenehanju sovražnosti, toda dobil ni nobenega odgovora.

Uradno poročilo jordanske vlade javlja, da so Izraelci prvi napad izvršili pri Hussanu in pozneje pri vasi Wadi Fukin jugozahodno od Betlehema, nekoliko prej pa je neki izraelski oddelek izvršil napad na jordansko policijsko postojanko blizu vasi Alluseifar. Na bojišču blizu Hussana so našli trupla desetih Izraelcev. Ni pa izključeno, da so napadalci ob umiku odnesli trupla ostalih padlih vojakov. Kar se tiče jordanskih izgub, pravi poročilo, da znašajo 31 mrtvih in ne 50, kakor zatrjujejo Izraelci. Nekateri častniki arabske legije pa trdijo, da so imeli Izraelci okoli 90 mrtvih.

Jordanski kralj Husein je v zvezi z izraelskim napadom sklical sejo glavnega štaba in vlade. Pozneje pa se je razgovarjal z voditelji diplomatskih predstavništev arabskih držav. Jordanski zunanji minister in iraški poslanik v Amanu pa sta popoldne odpotovala v Bagdad.

V Damasku pa so uradno javili, da je predsednik sirske republike obvestil kralja Huseina, da je Sirija pripravljena nuditi vso potrebno pomoč Jordaniji proti izraelskim napadom.

Voditelj komisije OZN v Palestini general Burns se je danes razgovarjal z izraelsko zunanjo ministrico Goldo Meir. Ta je po razgovoru z Burnsom izjavila, da «Izrael želi ohraniti mir na meji». Dodala pa je, da je incident v pretekli noči neizbežna posledica nedavnega jordanskega napada. Komisija za premirje OZN pa je objavila poročilo, ki pravi, da so opazovalci OZN našli 38 trupel jordanskih vojakov in policijskih agentov in truplo 12-letne deklice. Dobili so tudi 11 ranjenih jordanskih civilistov in vojakov. Izraelski vojaki so uničili policijsko postojanko Sharafa in neko šolo v bližini Wadi Fukin. Poročilo dodaja, da so se boji nadaljevali od 19. ure do 2. zjutraj kljub pozivu generala Burnsa za takojšnje prenehanje sovražnosti.

Veliko ogorčenje v Kairu nad Menziesovim hujskanjem

Prav tako ostro obsojajo izjave francoskega zunanjega ministra in izraelski napad na Jordanijo - Nehru nadaljuje razgovore o Suezu s kraljem Saudom

KAIRO, 26. — V zvezi z včerajšnjimi izjavami Menziesa v avstralskem parlamentu je uradni predstavnik egiptovske vlade izjavil: «Čudno je, da avstralski ministrski predsednik podaja te izzivalne izjave v trenutku, ko se sueško vprašanje obravnava v OZN. Menzies je izrekel presenečenje nad dejstvom, da so nekatere države zavrnile načelo uporabe sile proti Egiptu. Razočaran je zaradi neuspeha njegovega poslanstva v Kairu, kjer je trmasto odklanjal pogajanja s predsednikom Naserjem za mirno rešitev sueškega vprašanja. Potem ko je zaman trmasto vztrajal pri podpiranju načrta o nacionalizaciji prekopa, začenja danes novo spletko, s tem da se zavzema in podpira uporabo sile proti Egiptu. S tem dokazuje svetovni javnosti, da je imperialist, kakor je sicer priznal članom komisije petih, in da ne išče mirne rešitve sueškega spora, pač pa samo uporabo sile proti Egiptu.»

Menziesove izjave in današnji izraelski napad na jordanske postojanke so izzvali v Kairu veliko ogorčenje. Prav tako so v Kairu z ogorčenjem sprejeli včerajšnje izjave francoskega zunanjega ministra Pineaua. Vojnohujskaške izjave Menziesa in Pineaua prihajajo

VREME VČERAJ
Najvišja temperatura 22,7, najnižja 19,1, ob 17. uri 21,4, zračni tlak 1011,5 pada, veter 10 km, vlaga 76 odst., padavine 10,3 mm, nebo 4 desetine pooblačeno, morje skoraj mirno, temp. morja 21,8.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, ČETRTEK 27. septembra
Kozma in Damijan, m., Radomir
Sonce vzide ob 5.57 in zatone ob 17.54. Dolžina dneva 11.57. Luna vzide ob 22.57 in zatone ob 13.29.
Jutri, PETEK 28. septembra
Václav, kr., Vidica

DANES PRVA SEJA OBČINSKEGA SVETA PO KRIZI V ODBORU

Številna in važna vprašanja na dnevnem redu občinske seje

Pričakuje se zanimiva razprava o prizivu Tržaške unije glede neveljavnosti zadnjih volitev - Vprašanje zakona 703

Drevi bo prva seja tržaškega občinskega sveta po rešitvi krize v občinskem odboru. Kot je znano, bi se moral občinski svet že sestati, saj je na dnevnem redu mnogo nujnih in važnih vprašanj, ki jih morajo čimprej rešiti. Toda spor med demokristjani in socialdemokrati o imenovanju podžupana je povzročil krizo v občinski upravi, ki je bila rešena šele po neposrednem posredovanju osrednjega demokrstjanskega vodstva. Tudi po krizi se občinski svet še ni sestal. Spočetka so se sklicevali na županovo bolezen, sedaj pa na njegovo potovanje v Rim in v Bari. Mnenja pa smo, da bi Bartolijeva potovanja ne smela še nadalje zavlačevati dela občinskega sveta, ki bi se lahko sestal pod predsedstvom podžupana prof. Dulcija. Saj je bilo podžupansko mesto ustanovljeno predvsem zato, da se čelovanje občinskega odbora in občinskega sveta neovirano nadaljuje tudi ob odsotnosti župana.

Zaradi vsega tega se je v poslednjih mesecih nakopičilo toliko vprašanj, da se bo moral občinski svet od sedaj naprej baje sestajati vsaj trikrat tedensko, da izčrpa glavne in najnujnejše točke dnevnega reda. Ena od teh važnih točk, o kateri bodo razpravljali že v četrtek, je priziv Tržaške unije glede izključitve njihove liste iz zadnjih volitev. Vsi se še spominjamo, kako je conska volilna komisija izključila kandidatno listo «Trst Tržačanom» iz majskih volitev zaradi nekaterih zelo spornih formalnih pomanjkljivosti. Vsa napredna javnost je izključitev te liste ostro obsodila. Tržaška unija pa je zahtevala posredovanje prizivnega sodišča in vladnega komisariata. Sodišče in vladni komisariat pa sta se izgovorila, da nista pristojna reševati tega vprašanja. Končno se je ugotovilo, da mora o tem razpravljati novoizvoljeni občinski svet, ki je po zakonu edini pristojen, da ugotovi, če so bili posamezni svetovalci pravilno izvoljeni ter da razpravlja o morebitnih pritožbah glede izvolitve občinskega sveta v celoti.

Priziv Tržaške unije se sklicuje na nezakonito izključitev liste «Trst Tržačanom» in na osnovi tega oporeka veljavnost zadnjih občinskih volitev. Zato bo razprava v občinskem svetu o tem vprašanju zelo zanimiva. Levičarske skupine, ki so zahtevale razpravo o tem vprašanju, bodo na osnovi priziva Tržaške unije in na osnovi svojih ugotovitev skušale dokazati, da je bila izključitev liste «Trst Tržačanom» nezakonita. Če jim to uspe in če bo občinski svet z večino glasov potrdil, da je bila izključitev omenjene liste protizakonita, potem bo moral biti sedanji občinski svet razpuščen in bočo morale biti razpisane v zakonito predpisanem roku nove volitve. Zato se pričakujejo dolge in zanimive razprave številnih pravnikov, ki sedijo v občinskem svetu.

Tajnik Tržaške unije odv. Mario Stocca je vložil na županstvu prošnjo, naj mu drevi dovolijo govoriti na seji občinskega sveta, da osebno pojasni vprašanje izključitve njihove liste iz zadnjih volitev. Prošnja odv. Stocce je zelo značilna, ker je to prvi primer, da je nekdo, ki ni član občinskega sveta, zaprosil, da lahko govori na seji občinskega sveta. Zdi se, da bo o tem odločil občinski odbor že danes. V skrajnem primeru pa bo o prošnji odv. Stocce odločil občinski svet.

Svetovalca MEN, ki sta skupno z vsemi levičarskimi opozicijskimi svetovalci podpisala zahtevo za sklicanje četrtkove seje občinskega sveta, na kateri naj se razpravlja o prizivu Tržaške unije, sta hkrati zahtevala tudi ustanovitev komisij občinskega sveta za nadzorstvo javnih ustanov, v katerih mora biti opozicija sorazmerno zastopana. Nadalje zahtevata ustanovitev komisije za prosto cono in razpravo o raztegnitvi zakona št. 703 o krajevnih financah na tržaško področje.

Občinski odbor bo danes predložil v razpravo tudi nekatera dopolnila pravilnika občinskega sveta. V ta pravila morajo vnesti tudi točko o ustanivitvi komisij občinskega sveta za proučevanje vprašanja proste cone, deželne avtonomije in pomorskega prometa. Zagotavljajo, da bodo v teh komisijah zastopane vse skupine v občinskem svetu.

OD 6. DO 11. OKTOBRA V TRSTU

181 novinarjev in publicistov na kongresu italijanskega tiska

Kongresu bodo poleg predsednika republike Gronchija prisostvovali tudi nekateri drugi ministri - Dnevni red kongresa

Kot smo že poročali, bo v Trstu od sobote 6. oktobra do četrtka 11. oktobra nacionalni kongres italijanskega tiska. Svečani otvoritvi, ki bo v soboto v gledališču Verdi, bo prisostvoval predsednik republike Gronchi, katerega bodo spremljali minister za pravosodje Moro in drugi ministri. Gronchi bo popoldne obiskal tržaško občino in še isti dan odpotoval iz Trsta.

Na kongresu bodo prisotni delegati sledečih enajstih pokrajinskih združenj novinarjev: združenja iz Barija, Bologne, Florence, Genove, Milana, Neaplja, Palerma, Rima, Turina, Trsta in Benetk.

Po svečani otvoritvi bo kongres pričel z delom ob 17.30 v dvorani na pomorski postaji, ko bo pooblaščeni svetnik prečital referat o delovanju združenja in o organizacijskih ter sindikalnih vprašanjih. Se isti dan bodo poročali tudi revizorji.

V nadaljevanju se predviceva, da bodo prebrana posebna poročila o sindikalnih novinarskih vprašanjih, o delovni pogodbi in zlasti o členu 1 zakona o stalnem spisku novinarjev in členu 5 novinarske pogodbe. Razpravljalo se bo tudi o reformi federalnega statuta združenja in notranji disciplini, o zakonskem načrtu ministrstva za pravosodje, ki predvideva ureditev profesionalnega spiska ter o socialnem zavarovanju in pomoči. Razumljivo je, da se bo razpravljalo tudi o raznih vprašanjih, ki jih bodo predložila posamezna pokrajinska združenja.

Skupno bo na kongresu prisotnih 181 delegatov novinarjev in publicistov.

Kongres termotehnikov

V Trstu bo od 1. do 4. oktobra 13. kongres italijanskih termotehničnih inženirjev, na katerem bodo razpravljali o aktualnih znanstveno-tehničnih vprašanjih glede termičnih naprav in strojev. Razpravljali bodo tudi o termomehaničnih vprašanjih, o proizvodnji jedrske energije in zadevnih napravah. Primerjali bodo uspehe, ki so jih dosegli učenjaki v inozemstvu na tem področju in dosedanje uspehe v Italiji. Poleg strogo znanstvenih razprav bodo na dnevnem redu tudi praktični problemi glede motorjev in termičnih naprav.

Za kongres, ki se bo vršil pod pokroviteljstvom državnega odbora za raziskovanja, vlada med strokovnjaki veliko zanimanje.

Sestanek Zveze jadranskih pristanišč

V Bariju je bil v nedeljo in v ponedeljek sestanek Zveze jadranskih pristanišč, na katerem so bili prisotni župani vseh pomembnejših pristanišč Jadranskega morja. Na sestanku so proučili dosedanje delo Zveze in soglasno sprejeli program delovanja Zveze. Ta program obsega predvsem zahtevo, da se upošteva jadranska pristanišča pri bližnjem sprejetju konvencij med državo in pomorskimi družbami PIN, saj je bilo do sedaj ladjevje PIN nepravično razdeljeno med Jadranskim in Tirenskim morjem. Poleg tega zahteva program, da se upošteva razvoj, katerega so dosegla zlasti nekatero južna pristanišča v zvezi z izvajanjem načrtov o gospodarski okrepitvi južnih italijanskih pokrajin. Program zaključuje z zahtevami po okrepitvi pristaniških in drugih naprav vseh jadranskih pristanišč.

POZIV SLOVENSKEGA GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

V Ljubljani v soboto otvoritev I. jug. razstave izvoznih artiklov

Ta razstava bo pomembna tudi za tržaško gospodarstvo, ker bo povečala možnosti obojestransko koristne trgovinske izmenjave

Tajništvo Slovenskega gospodarskega združenja obvešča vse svoje člane izvoznike in uvoznike, da je združenje prejelo vabilo urada za zunanjo trgovino Trgovinske zbornice Slovenije, da se udeleži v soboto 29. septembra svečane otvoritve I. jugoslovanske razstave izvoznih artiklov, ki bo v prostorih gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Otvoritev bo ob 11. uri dopoldne.

Poleg tega opozarja tajništvo na konferenco jugoslovanskih izvoznikov, ki bo na dan otvoritve ob 17. uri ter priporoča vsem svojim članom, da ne zamudijo ugodne priložnosti, saj bo izredno zanimiva razstava trajala od 29. septembra do 7. oktobra in bo omogočila temeljit pregled blaga, katerega nudi za izvoz jugoslovanski trg. Poleg tega bo mogoče v tem okviru navezati stike z vsemi jugoslovanskimi izvozniki, ki bočo v velikem številu sodelovali na omenjeni razstavi.

Za vse nadaljnje informacije o sporedu in poteku razstave naj se člani obrnejo na tajništvo SGZ v Ul. F. Filzi št. 8-I.

* * *

Prvi sejem izvoznih artiklov Jugoslavije nudi obširne možnosti zlasti tržaškim izvoznim in uvoznim podjetjem, da razširijo asortiment blaga, katerega uvažajo iz Jugoslavije in tako ustvarijo osnovo za povečanje trgovinske izmenjave. Kot poudarja obvestilo Slovenskega gospodarskega združenja, bo razstava predstavljala tudi ugodno priliko za navezanje stikov z različnimi jugoslovanskimi izvoznimi podjetji in bo tako predstavljala dragocen doprinos za povečanje izmenjave.

Iz vseh teh razlogov je zanimanje tržaškega gospodarstva za ta sejem izredno pomembno, saj se kljub raznim tcžavam stalno krepi gospodarska izmenjava med Trstom in bližnjim jugoslovanskim zaledjem. V tej zvezi so zlasti pomembne izjave italijanskega trgovinskega atašeja v veleposlaništvu v Beogradu, ki je na mešanih zasedanjih, ki so bila sklicana v okviru zagrebškega mednarodnega velesejma pojasnil, da se v kratkem pričakuje ratifikacija trgovinskega sporazuma, ki je bil podpisan 1. aprila 1955 in ki urejuje trgovinsko izmenjavo med Tržaškim ozemljem in sosednimi jugoslovanskimi področji. Znano je, da predvideva ta sporazum trgovinsko izmenjavo v obeh smereh v višini 4 milijard 300 milijonov lir in bi njegovo izvajanje podvojilo sedanji obseg izmenjave.

V tem okviru bodo stiki na ljubljanski razstavi izvoznih artiklov predstavljali osnovo za izvršitev omenjenega sporazuma in omogočili zaključitev kupčij v korist jugoslovanskih uvoznikov in izvoznikov kot tudi v korist tržaškega gospodarstva.

Prometna nezgoda

Zaradi rane na glavi in na levi nogi ter podplutbe na zatilniku so včeraj sprejeli s prognozo okrevanja v 10 dneh na I. kirurškem oddelku 67-letno Marijo Kastelic por. Zadnik iz Istrske ulice št. 15.

Ženska, ki se je pripeljala v bolnišnico z rešilnim avtom, je izjavila dežurnemu policijskemu častniku, da jo je prav pred stavbo, v kateri stanuje, podrlo na tla neko vozilo. Kakšno je bilo, pa ženska ni vedela povedati. Na mesto nezgode so prišli karabinjerji, ki so uvedli preiskavo.

Nesreča na delu ali prometna nezgoda?

Do precej nenavadne nezgode je prišlo včeraj zgodaj popoldne v začetku Ul. della Tesa, katere žrtev je postal 45-letni Domenico Rivo iz Ul. Biasoletto, ki je bil tam zaposlen na račun tržaške občine.

Riva je v bližini stopnišča, ki vodi v drugo ulico, z lopato nakladal material v samokolnico, ko se je vanj zaletel s svojim «Fiatom 500» Rafael Stare iz Ul. Giulia. Sunek je delavca vrgel naprej, pri čemer mu je samokolnica stisnila prste ob blatnik Staretovega avtomobila.

Z istim avtom se je ponesrečeni delavec, ki prav za prav ne ve, če je postal žrtev prometne nesreče ali nezgode na delu, zatekel v bolnišnico, kjer so ga zdravniki pridržali na ortopedskem oddelku. Ugotovili so mu namreč globoko rano na prstancu ter zlom mezinca leve roke, zaradi česar so mnenja, da bo okreval približno v 20 dneh.

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠCA

Obsojeni begunci

Stevilne tatvine denarnic, oblačil in manj vrednih predmetov v kopališčih v Miljah so sprožile ravno tako številne prijave, na podlagi katerih je intervenirala policija z namenom, da prepreči nadaljnje delovanje tatinske skupine in da zlikovce spravi za zapahe. Preiskava ni trajala dolgo in ko je bila končana, so imeli preiskovalni organi v rokah štiri begunce, ki so se brez dvoma priklatili v naše mesto pod krinko «političnih preganjancev». To skupino so sestavljali dva Bolgara, in sicer 18-letni Jurij Vackičev in Kancov Penko ter 19-letni Albu Gion in 25-letni George Florea, oba Romuna.

Iz begunskega taborišča pri Sv. Soboti so vse štiri premestili v koronejske zapore, od koder pa so dva od njiju kasneje izpustili na začasno svobodo. Prvi trije so bili namreč obtoženi tatvin, zadnji pa nakupa ukradenega blaga. Sedaj pa so se morali za svoja dejanja zagovarjati pred sodiščem, ki je vse štiri obsodilo, pa čeprav pogojno in brez vpisa kazni v kazenski list. Albu je bil obsojen na 10 mesecev zapora in 8000 lir globe, njegov pajdaš Kancov pa na 8 mesecev in 6000 lir. Ostala dva pa so spoznali za kriva nakupa in posesti ukradenega blaga ter ju zato obsodili vsakega na 2 meseca zapora in 2000 lir globe.

Preds. Gnezda, tož. Tavella, zap. Urbani, obramba odv. Borgna in Verri.

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠCA

Delno uspešna priziva

Proti obsodbi na 20 dni zapora in 3000 lir globe, na katero je bil junija letos obsojen, je 25-letni Bruno Zalar iz Ul. Bonomea vložil priziv ter s tem dosegel, da so mu zaporno kazen znižali za 5 dni, denarno pa za 1000 lir. Ker so mu že med prvo razpravo priznali pogojnost kazni, pomeni, da mu je za sedaj ne bo treba odsedeti.

Zalarja so obsodili zaradi tatvine, ki jo je izvršil zvečer 17. aprila letos v zakristiji barkovljanske cerkve. Mladenič je stopil v zakristijo, kjer je iz nekega predala ukradel 7 tisočakov. Cerkovnik, 63-letni Andrej Pertot, ga je sicer videl, toda zaradi starosti ni stekel za njim, da bi ga ujel, pač pa je kričal, dokler ni privabil policijske patrulje. Agentom je po kratkem obhodu uspelo aretirati Zalarja, ki se je skril pod zunanjimi stopnicami barkovljanskega hotela.

Preo prizivnim sodiščem je skušal dobiti zadoščenje tudi 28-letni Claudio Buffi iz Kolonje 88, ki je bil maja letos obsojen zaradi obtožbe povzročitve telesnih poškodb 36-letni Riti Erti iz Ul. dell'Agro ne samo na 15.000 lir globe, temveč tudi na plačilo 100.000 lir za materialno in enako vsoto za povzročeno moralno škodo.

Do dogodka, ki je Buffija pripeljal pred sodišče, je prišlo 20. marca letos v predoru pri Miramarskem gradu. Zvečer je iz parka gradu privozila skupina avtomobilov s predstavniki raznih oblasti in da bi tem dal prosto pot, se je neki prometnik postavil sredi ceste in ustavil vozila, ki so po obmorski cesti vozila proti središču mesta.

Naenkrat pa je v predoru precej zaropotalo in Paolo Tonut se je znašel s svojim vozilom na sredini ceste. Zgodilo se je namreč, da se je vanj z zadnje strani zaletel Alessandro Erti, poleg katerega je sedela njegova žena, ki se je pri tem pošteno udarila, zaradi česar so jo morali odpeljati v bolnišnico. Erti pa je takoj zanikal odgovornost ter je krivdo za trčenje pripisal Buffiju, ki je privozil za njim. Po Ertijevih izjavah sodeč je Buffi privozil s precejšnjo hitrostjo ter trčil vanj, pri čemer je njegovo vozilo odletelo naprej in trčilo v Tonutovo.

Kljub temu, da je Buffi med prvo razpravo zanikal krivdo, izgovarjajoč se, da ni utegnil zavreti, ker je imel Ertijev avto pokvarjene luči «stopa», ga je sodišče obsodilo. Na prizivni razpravi pa je njegov odvetnik izrazil dvom o Buffijevi krivdi, predvsem ker je imel Ertijev avto največje poškodbe prav na prednji strani, kar naj bi dokazovalo, da se je on zaletel v Tonutov avto, še preden je prišlo do trčenja med njim in Buffijem. S tem je zagovornik dosegel, da je sodišče Buffija oprostilo, pa čeprav samo zaradi pomanjkanja dokazov.

Preds. Rosano, tož. Scarpa, zap. Urbani, obramba odv. P. P. Poilucci, odv. zas. stranke Sblattero.

Ljudska prosveta

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel sejo jutri 28. septembra t. l. ob 18. uri na sedežu v Ul. Roma 15.

Glasbena Matica v Trstu bo imela svoj deveti redni občni zbor dne 10. oktobra 1956 ob 20. uri v Ul. R. Manna 29-II. s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev. 2. Poročila funkcionarjev. 3. Poročila nadzornega odbora. 4. Volitve novega odbora 5 Razno.

Ako ne bo ob napovedani uri občni zbor sklepčen se bo vršil v smislu člena 23 društvenih pravil čez pol ure ob vsakem številu prisotnih članov.

Odbor

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 26. t. m. se je rodilo v Trstu 7 otrok, umrlo je 9 oseb, porok je bilo 5.

POROČILI SO SE: zidar Donato Cosina in gospodinja Albina Zupin, stavbni izvedenec Fabio Mauro in knjigovodkinja Anna Maria Giraldi, prodajalec Vincenzo Surace in gospodinja Ada Ancich, tapetnik dekorater Gualtiero Ruzzier in delavka Bianca Piazza, slikar Guglielmo Gombani in gospodinja Olga Memon.

UMRLI SO: 58-letni Stefano Spaich, 82-letna Elvira Suppan por. Beden, 40-letni Giuseppe Perrone, 55-letna Luigia Pischlanz vd Verbais, 35-letna Giustina Braicovich por. Peluso, 75-letna Francesca Emili, 54-letni Santo Pavan, 79-letni Francesco Scherwini, 46-letna Lidia Danieli por. Ranzatto.

NOCNA SLUŽBA LEKARN v septembru

Blasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; Marchio, Ul. Ginnastica 44; Rovis, Trg Goldoni 8; Rossetti, Ul. Schiapparelli 58; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

KINO

Excelsior. 15.30: «Tihi svet», dokumentarni film o podmorskem svetu.
Fenice. 15.30: «Zavojevalec», J. Wayne, S. Hayward.
Nazionale. 16.00: «Stej do 3 in moli», V. Heflin.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Filodrammatico. 16.30: «Moj sin Nerone», A. Sordi, B. Bardot.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Supercinema. 16.00: «Serenada», M. Lanza, J. Fontaine.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Arcobaleno. 16.30: «V Bentleyevo hišo se vrne mir», D. Dors, I. Buchanan.
Astra Rojan. 16.00: «Živel general Jose», P. Armendariz, P. Goddard.
Capitol. 16.30: «Riževo polje», E. Martinelli, M. Auclaire.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Cristallo. 16.00: «Veliko močvirje», L. Manoa, G. Longo.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Grattacielo. 15.30: «Serenada», M. Lanza, J. Fontaine.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Alabarda. 16.00: «Vojaško sodišče», G. Cooper, C. Bickford.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Ariston. 16.00: «Neustrašni bratje», R. Taylor, A. Blyth.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Armonia. 15.00: «Solze iz Ljubezni», O. Toso, B. Fusari.
Aurora. 16.30: «Tolpa poštenjakov», Totò, P. De Filippo.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Garibaldi. 15.00: «Poslednji most», M. Schell. Iz narodnoosvobodilne vojne.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Ideale. 16.00: «Bojna sekira», R. Calhoun, P. Castle.
Impero. 17.00: «Nesi poljub Florencia», M. Vitale, A. Farnese.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Italia. 16.30: «Moja sestra Eveline», J. Leigh, J. Lemmon.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
S. Marco. 17.00: «Materina kriv da», M. Berti, F. Lulli.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Kino ob morju. 16.30: «Usodna listina», M. Carol, R. Rouleau.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Moderno. 16.00: «Slavni podvig», G. Cooper, D. Niven.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Savona. 16.00: «Irma gre v Hollywood», D. Martin, J. Lewis.
Viale. 16.00: «Vzlet na Marsa», C. Mitchell, M. Chapman.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Vittorio Veneto. 15.00: «Izprijena mladina», J. Dean, N. Wood. Mladoletnim prepov.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Belvedere. 16.00: «Noč v Benetkah».
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Marconi. 16.00: «Vsi na krov», J. Powell, T. Martin.
Massimo. 16.00: «Ko mesto spi», R. Fleming, D. Andrews.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Novo cine. 16.00: «Tista prikazen — moj mož», W. Chiari.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Odeon. 16.00: «Stojte — jaz prihajam», T. Scotti, F. Marzi.
Radio. 16.00: «Postava proti Billyju Kidu», S. Brady, B. St. John.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Venezia. 15.30: «Otroci se ne prodajajo», L. Padovani, J. Sernas.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Skedenj. 19.00: «Ti naši starši».
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».

POLETNI KINO

Arena del fiori. 19.30: «Rop stoletja», T. Curtis, J. Adams.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Armonia. 19.30: «Solze iz Ljubezni», O. Toso, B. Fusari.
Paradiso. 19.30: «Operacija dolarji».
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Parco delle rose. 19.30: «Poročil sem se z vragom», B. Hutton, V. Mature.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».
Ponziana. 19.30: «Čudoviti podvigi Pluta, Pippa in Paperina», Walt Disney.
Valmaura. 19.30: «Veseli polka», A. Sordi, V. De Sica.
21.15: «Odnehaš ali nadaljuješ».

RADIO

ČETRTEK, 27. septembra 1956

TRST PO STAJA A

11.30 Lahka glasba; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Glasba za štiri klavirje; 13.30: Čajkovski: Romeo in Julija, uvertura-fantazija; 13.50 Kačne ritmične zasedbe; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Robert Schumann: Simfonija št. 4 v d-molu; 18.26 Koncert tenorista Dušana Pertota; 18.44 Polke in mazurke; 19.00 Igra orkester Melachrino; 19.15 Sola in dom: Nemščina ali angleščina za naše otroke? 19.30 Priljubljene melodije; 20.00 Sport; 20.05 Vesela glasba; 20.30 Odlomki iz Verdijevih oper; 21.00 Dramatizirana zgodba: Marijan Vouk: «Povsod doma nikjer poznana»; 22.15 Mozart: Mala nočna glasba, podoknica v G-duru; 22.31 Večerni ples; 23.00 Nokturni; 23.30 Glasba za lahko noč.

TRST I.

14.30 Trzaška kulturna kronika; 17.00 Igrajo orkestri Angelini, Ferrari in Barzizza; 18.45 Glasbeni popoldan; 21.45 Priljubljene skladbe igra orkester G. Cergolija.

KOPER

Poročila v slovenščini: 5.45, 13.30 in 19.00.
Poročila v italijanščini: 6.45, 12.30, 17.45 in 23.00.
5.00-5.45 in 6.00-6.10 Spored iz Ljubljane; 6.10 Jutranja glasba; 7.00-8.00 in 11.00-12.00 Spored iz Ljubljane; 13.40 Zabavna glasba; 14.00 Glasba po željah; 14.30-17.00 Spored iz Ljubljane; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Lirične cvetke; 18.00-19.00 Spored iz Ljubljane; 19.15 Poje trubadur Ljubezni, Rudi Schuricke; 19.30-22.15 Spored iz Ljubljane; 22.15 Peppino De Filippo: «Zaupna oseba», slušna igra.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00.
7.10-8.00 Zabavni zvoki; 11.05 Ludwig van Beethoven: Prometejeva bitja, baletna glasba; 11.45 Dober dan, otroci!; 12.00 Popularne melodije iz orkestralne glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Popevke in ritmi; 13.15 Zabavna glasba; 13.35 Nekaj iz ljubljenih arij; 14.40 Želeli ste — poslušajte!; 15.15 Zabavna glasba; 15.35 Slovenske narodne pesmi; 16.20 40 minut z jugoslovanskimi solisti; 17.15 Zabavna in plesna glasba; 18.15 Antonin Dvorak: Četrta simfonija; 18.50 Domače aktualnosti; 19.00 Zabavna glasba; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Niko Kuret: Slike iz Levstikovega življenja; 21.30 Iz solističnega koncerta baritonista Vl. Ruždjaka na festivalu v Dubrovniku; 22.15 Nočni koncert.

TELEVIZIJA

17.30 Za otroke; 21.00 TV dnevnik; 21.15 Odnehaš ali nadaljuješ; 22.20 Stare ameriške popevke; 22.50 Vesti.

Mali oglasi

MOTOGUZZI Ekonomični «Gran turismo», motorni tricikli z notranjo silnostjo 350. Motorni tricikli 1500 Nadomestni deli, valji, ventili, rige, prstani v cilindru, razpršilnik Dellorto.
MONDIALPISTON za Automotore diesel. **Specializirana delavnica** retificiranje, brušenje glav itd. **Ul. Cremascoli, Trst, razstava Ul. Fabio Severo 18.**

TURISTIČNA VALORIZACIJA ZGORNJE TRŽAŠKE OKOLICE

Trst in Tržaški zaliv s ptičje perspektive

Urejeni razgledni stolpi nad Napoleonsko cesto in nad Glinščico
Dnevna soba v campingu na Općinah in nov most pri Botaču

Letošnjo pomlad je bilo precej govora o potrebi pobud za razvoj turizma na našem področju. Dejstvo je, da se je Ustanova za turizem vsa ta leta zanimala predvsem in skoraj izključno le za mesto, medtem ko je zanemarjala podeželske občine, čeprav ima tržaška okolica krasne naravne lepote, ki očarajo tujca, meščani pa jih vsi še ne poznajo. O tem smo pred časom že podrobno pisali in navedli, kaj bi morala napraviti omenjena ustanova in kako naj bi občinske uprave z njeno podporo in pomočjo poskrbele za razvoj turizma in spoznavanje naših naravnih lepot ter značilnosti naših krajev.

Kaže, da so pri Ustanovi za turizem začeli zdaj migati, čeprav smo že ob koncu turistične sezone. No, pa je vendar dobro, da so sploh začeli. Upati je, da bodo tem pobudam sledile še druge.

V okviru prireditev ob priliki kongresa italijanskega tiska, ki bo prve dni oktobra v Trstu, bodo izročili javnosti nekatera dela, ki so jih po naročilu Ustanove za turizem skoraj že dovršili v okviru SELAD in s finančnimi sredstvi, ki jih je dal na razpolago vladni generalni komisariat.

Na nekaterih najlepših razglednih točkah, od koder sega pogled daleč naokoli, so te dni dogradili delavci SELAD primerne razgledne stolpe.

Na Griži 2 km od Proseka so zgradili tak stolp v višini 322 m nad morjem. Od tod je lep razgled na Trst in Tržaški zaliv tja do Savudrije in Gradeža. V lepem vremenu pa se vidijo Alpe in celo Dolomiti. Pot od Proseka do stolpa zdaj urejujejo in bodo izletniki radi tja zahajali. Ta stolp se dviga navpično nad Napoleonsko cesto, do koder bo omenjena ustanova verjetno prihodnje leto uredila stezo, tako da bodo izletniki lahko prihajali tja tudi od obeliska. Ni treba posebej omenjati, da je mnogim Tržačanom prav ta cesta z navpičnimi divjimi skalami zelo priljubljena izletniška točka.

V kratkem bodo zgradili še dva stolpa v smeri proti Križu, seveda na višjih točkah nad obalo.

Pri Općinah je že nekaj let urejen Camping, kjer se radi ustavljajo zlasti inozemski turisti s svojimi vozili. Tu so zdaj uredili zgradbo, v kateri sta stanovanje za čuvaja ter dnevna soba za goste. To je bilo zelo potrebno in bo prispevalo k večjemu dotoku ter ugodnosti turistov.

Naravno je, da pri vsem tem ni smela in ni mogla izostati Glinščica, ki s svojo divjo lepoto privablja vedno večje število domačih in tujih turistov. Do sedaj so, žal, odgovorne in pristojne ustanove posvečale Glinščici premalo pozornosti. Zdaj so tu uredili dva razgledna stolpa: prvega v višini 381 m nad morjem blizu Jezera, drugega pa blizu razvalin srednjeveškega gradu pri Borštu v višini 249 m nad morjem. Tretji stolp bodo zgradili prihodnjo pomlad pri Krogljah v višini 245 m nad morjem. Poleg tega so končno zgradili pri Botaču in mostiček pod kočo «Premuda».

S stolpa pri Jezeru, ki se dviga navpično nad stenami desnega pobočja Glinščice, je krasen razgled na vso Glinščico, na Socerb, Dolino, Boljunec, Boršt, Žavlje, Milje, na morje in del Trsta. Stolp, ki se ga vidi že od daleč, se zdi kot orlovsko gnezdo in se do njega lahko pride tudi z motornim vozilom iz Bazovice ali pa po strmem klancu iz Boršta. Ni treba posebej poudarjati, da bo tu ob lepem vremenu, zlasti ob praznikih, vedno veliko število obiskovalcev. Most pri Botaču pa bo predvsem razveselil domačine, ki so na to že več let čakali, pa tudi izletnike, ki bodo očslej lahko napravili krožno pot po Glinšici.

Kakor poročajo, bo svečani otvoritvi omenjenih zgradb prisostvoval 9. oktobra komisar za turizem poslanec Romani.

Improviziran policist odkril nočnega tatu

Eden izmed šefov gradbenega podjetja, ki gradi novo stavbo v Ul. Settefontane, je hotel osebno nadzorovati ograjeni prostor, kajti sumljivo se mu je zdelo, da nihče ne more ujeti spretnega tatu, ki jim je od tam odnašal lepe ceske. Predvčerajšnjim malo po polnoči pa je mož opazil neznanca, ki je vdrl na gradbišče, in je takoj telefonsko poklical na mesto agente letečega oddelka.

Ko so agenti zvedeli, v kateri smer je tat zbežal, so takoj začeli pregledovati okolico in končno so zlikovca, katerega so identificirali za 56-letnega Carla Zustovicha iz Ul. Ghirlandaio, tudi aretirali.

Na poveljstvu so ga seveda zaslišali in Zustovich je priznal, da je skozi luknjo v ograji vdrl na gradbišče z namenom, da si prisvoji kako desko, ki bi jo uporabil za kurjavo.

Ta izgovor pa ni mogel prepričati nikogar, kajti vse do tedaj ukradene deske res niso bile pripravne za kurjavo in posledica je bila, da so moža še ostreje zaslišali. Končno je Zustovich klonil in je priznal ne le, da je on stalno kradel, temveč da je deske prodajal 45-letnemu lastniku mizarske delavnice v Ul. Mečia Giovanniju Cecconiju. Po Zustovichevih izjavah je ukradel in seveda tudi prodal približno 100 kg lesa.

Cecconi, predvsem zaradi priznanja Zustovicha, ni zanikal nakupa in je celo priznal, da je deske uporabil za izdelavo številnega pohištva.

Ob koncu preiskave so Zustovicha poslali v koronejske zapore pod obtožbo tatvine, medtem ko so Cecconija izpustili na začasno svobodo, a se bo moral tudi on zagovarjati pred sodiščem zaradi nakupa ukradenega blaga.

Prijavljeni pijanci

Agenti komisariata s Trga Dalmazia in Ul. Caprin so pretekle dni aretirali več pijancev in od teh so nekatere tudi prijavili sodišču. Gre za 40-letnega Maria Prado, 43-letnega Virgilija Boneta od Sv. M. M. Sp. 1244 ter 43-letnega Guglielma Voltolina iz Ul. Koštalunga 164.

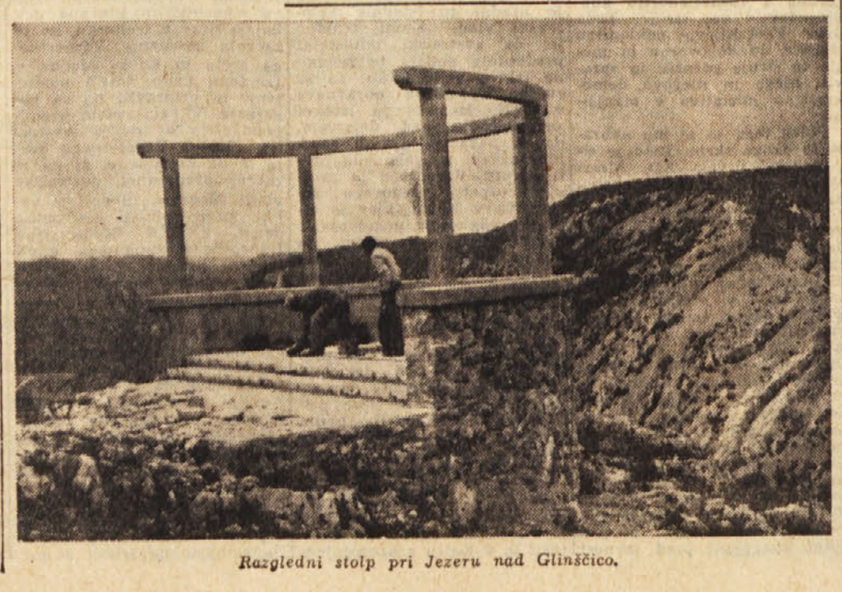

Razgledni stolp pri Jezeru nad Glinščico.

SPOROČILO IZVRŠNEGA ODBORA TRŽAŠKE FEDERACIJE PSDI

Vprašanje zastopstva opozicije v javnih ustanovah in komisijah

Predlagana ustanovitev tajništva izvršnega odbora za povezavo med socialdemokrati in socialisti

Izvršni odbor tržaške federacije PSDI je na zadnji seji «z zadovoljstvom prejel poročilo tajništva, da pokrajinska uprava spoštuje vse programske obveznosti. Po nasprotujočih si vesteh ki jih je objavil krajevni tisk glede izjav pokrajinskega predsednika prof. Gregorettija je PSDI takoj vprašal za pojasnilo. Na osnovi odgovorov, ki jih je dobil, PSDI zagotavlja, da bodo tudi v pokrajinskem svetu izvedli program vključitve predstavnikov opozicije v javne ustanove. Hkrati pa je izvršni odbor zagotovil, da bodo v nasprotnem primeru spremenili svoje stališče v pokrajinskem odboru.

Izvršni odbor PSDI je izdal gornje poročilo v zvezi s stališčem pokrajinskega odbora na seji pokrajinskega sveta od 22. t. m., ko je večina zavrnila ponudbo opozicije za sodelovanje javnih ustanov in izvolila v nekatere ustanove samo demokristjanske, socialdemokratske in republikanske predstavnike. Predsednik pokrajine prof. Gregoretti pa je izjavil, da se je njegova obljuba o sodelovanju opozicije nanašala samo na sodelovanje v notranjih komisijah. Glede javnih ustanov je dejal prof. Gregoretti, pa je to izključno vprašanje večine.

Jasno je, da je to novo diskriminacijsko ravnanje treh večinskih strank v pokrajinskem svetu proti opoziciji povzročilo veliko ogorčenje med demokratičnim prebivalstvom. Zato menimo, da je prišlo sporočilo tržaške socialdemokratske federacije v zvezi s tem vprašanjem pravočasno, ker se bo drevi sestal občinski svet. Kot sm

EKONOMSKA INTEGRACIJA VSEGA ARABSKEGA SVETA

Načrti ekonomskih ekspertov devetih arabskih dežel predvidevajo vrsto ukrepov, ki bi močno vplivali na dvig gospodarstva teh dežel

V zadnjih dneh se čedalje bolj govori o solidarnosti arabskih dežel z Naserjem glede spora o Sueškem prekopu. V zadnjih letih pa se sploh opaža čedalje močnejše ekonomsko sodelovanje arabskih dežel. Tesno gospodarsko sodelovanje med arabskimi deželami je predvideno že s samim statutom arabske lige. To je predvideno tudi v členu 7 pakta za kolektivno obrambo in mednarodno ekonomsko sodelovanje in to v cilju dviga življenjske ravni in splošnega napredka arabskih dežel predvsem s pomočjo izkoriščanja prirodnih bogastev, olajšav v izmenjavi domačih proizvodov in s pomočjo splošnih koordiniranih naporov na vsem področju gospodarstva.

Arabska liga je večkrat poskušala vsaj delno uresničiti gospodarsko sodelovanje in vpostaviti skupne gospodarske organizme, ki naj bi v določenem smislu pripomogli k uresničenju popolne gospodarske integracije.

Čeprav se je v začetku konference zdelo, da Egipt in Irak ne marata popolne integracije, je konferenca v svojem nadaljnjem delu odklonila libanonski predlog ožjega področja sodelovanja. V cvrstni diskusiji so obravnavali sirski predlog, ki je bil nato sprejet pa čeprav z dopolnilnimi spremembami. Lahko bi rekli, da je bila sirska delegacija na tej konferenci najbolj dejavna in da je njena teza dejansko prevladovala. Predlog medarabske gospodarske unije, ki so ga sprejele vse delegacije, ki so sodelovale na omenjeni konferenci, predvideva svobodno gibanje državljanov in kapitala teh dežel. Nadalje predvideva svobodno izmenjavo blaga, svobodno opravljanje vseh ekonomskih dejavnosti, svobodo prometa, tranzita in uporabe prometnih sredstev in letališč.

Predlog nadalje predvideva ustanovitev enotnega carinskega področja enotno carinsko tarifo in carinske predpise, uvajanje enotne uvozne in izvozne politike ter celo enotne predpise, ki naj urejajo zunanjo trgovino itd. V istem predlogu se predvideva celo enotna kmetijska industrijska in trgovinska politika, poenotenje delavske zakonodaje in zakonov o socialnem skrbstvu, nadalje poenotenje davčnih zakonov in zakonov o raznih drugih javnih dajatvah. Končno predvideva predlog ustanovitev monetarne unije, okoli katere se je največ razpravljalo.

Uresničevanje tako zamišljene gospodarske unije ter nadzorstvo nad izvajanjem sprejetih obveznosti je bilo poverjeno gospodarskemu svetu, ki ima naddržavni značaj.

Brez dvoma bi tako zamišljena gospodarska unija imela za dežele Srednjega vzhoda znatne koristi. Čeprav se gospodarstva posameznih držav med seboj ne izpopolnjujejo, niso torej komplementarna, bi ustvaritev enotnega tržišča in ukinitev carinskih ovir služilo kot spodbuda za večjo izmenjavo blaga in za povečanje proizvodnje. To bi tudi omogočilo skupen nastop v izvozu, kar bi delno okrepilo tudi položaj arabskih dežel na svetovnem tržišču. Največja korist pa bi bila v tem, da bi se mogla izkoriščati velikanska finančna sredstva, s katerimi razpolagajo tiste dežele, ki imajo močna petrolejska bogastva. Vse kaže pa, da je to najbolj zapleten del načrta.

Prej omenjena konferenca v avgustu je bila le konferenca strokovnjakov. Na zadnjem sestanku arabske lige pa je ta načrt ponovno na dnevnem redu. Vprašanje je, kako se bo ta načrt sedaj obdelal in kako ga bodo posamezne dežele sprejele.

Kljub temu ni važno, če se načrt sprejme v celoti, ali ne, danes je že jasno, da bo sodelovanje arabskega sveta iz dneva v dan vedno bolj aktualno in da bo vplivalo tudi na politično orientacijo arabskega sveta v svetu.

Spoštovanja vredna starost

Za moža, ki ga vidimo na sliki, se upravičeno reče, da je najstarejši mož na svetu. Piše se Javier Pereira in šteje kar 167 let. Starček je visok komaj 137 cm, doma je iz kraja Medellin v Kolumbiji. Sedaj je o New Yorku, kjer bodo njegov primer proučevali zdravniki

TEHNIČNI NAPREDEK DRUŽI LJUDI NE GLEDE NA NARODNOST

Bitka za Borutovo življenje

Težko ozdravljiva srčna bolezen - Brezuspešne intervencije specialistov v domovini Zveza med radioamaterji Švedske in Jugoslavije, da se olajša očetovo gorje

Stanje malega Boruta je bilo izredno resno. Huda srčna bolezen mu je že dalj časa stregla po življenju in le majhno je bilo upanje, da bi mogel se kdaj ozdraveti. Zaskrbljeni starši so bili z njim obšli vse najbolj znane in uvaževane specialiste, toda vsa pota in stroški so bili zaman. Domala vsi so nemočno skomigali z rameni ter jih napotili dalje. Majhna iskrica upanja jim je še ostala v zvezi z zagrebško bolnišnico, kjer so, kot je znano, zdravniki-kirurgi, katerih sloves sega daleč preko državnih meja. Tudi semkaj so starši pripeljali malega Boruta.

Lahko si mislimo, v kakšnem duševnem razpoloženju s kolikšno zaskrbljenostjo in strahom sta nesrečna oče in mati čakala izida operacije. In ko se je kirurg, ki je operacijo izvršil, pojavil na vratih operacijske dvorane, se je v očeh obeh zrcalilo eno samo nemo vprašanje: Kako je z najinim sinom?

Bojim se, da operacija ni uspela, je utrujeno izjavil zdravnik. Operacija ni uspela in mali Borut je bil še naprej izpostavljen smrtni nevarnosti. Toda, kot je velika ljubezen staršev do svojega edinega otroka, tako je bila velika tudi vztrajnost Borutovega očeta in matere, da svojega sina rešita. Bitka za njegovo življenje se je nadaljevala. Ni ju zapustilo upanje, da svojega Boruta vendarle iztržeta smrti.

Nekega dne jima je eden zdravnikov, ki mu je bil znan Borutov primer, dejal: Čemu na bi Boruta ne poslali na Švedsko, kjer so svetovno znani specialisti za zdravljenje srčnih bolezni, morda mu bodo tam pomagali. In ker je Borutova bolezen postajala že skrajno nevarna, sta se dečkova mati in oče odločila za ta zadnji poskus. Naglo so bile opravljene vse potrebne formalnosti in Borut se je odpeljal z vlakom proti severu.

Ni si težko zamisliti, kakšne misli in slutnje so prevzemale doma ostalega očeta, ko je mislil na svojega malčka, tam daleč na Švedskem, kamor ga je bil poslal, da mu ga ozdravijo. Morda prav ta trenutek visi med življenjem in smrtjo je razmišljal in jaz mu ne morem v ničemer pomagati. Ko bi vsaj vedel, kako mu je, ali je že bil operiran ali šele bo, ali je operacija uspela itd. Pod težo teh in podobnih vprašanj je nekega dne naletel na svojega dobrega prijatelja Antona Stipančiča, ki mu je potožil svojo nesrečo. Presunjen od prijateljeve žalosti je ta najprej pomislil, zatem mu je rekel: «Pridi popoldne k meni. Ti veš, da se ukvarjam z radioamaterstvom, mi radioamaterji pa imamo prijatelje po vsem svetu. Morda ti bom lahko pomagal».

Isto popoldne sta oba prijatelja z največjo napetostjo sedela ob radijskem oddajniku, v pričakovanju, da se kdo na njun poziv oglasi. Dolgo sta morala poslušati samo piskanje in žvižganje atmosferskih motenj, ne da bi mogla zaslediti kakršen koli znak, da je nekdo njun poziv sprejel. Nenadoma sta začula: «Pozor!... Pozor!... Tu SM5ANK - Kurt Israelson, radioamater iz Stockholma...»

Zveza je bila vzpostavljena. Kurt Israelson je bil voljan storiti katerokoli uslugo Borutovemu očetu in ga obvestiti o vsem v zvezi z Borutom. Dogovorjeno je bilo, da bodo stopili v stik vsak dan ob 14. uri. Naslednjega dne, naj bi jim Israelson sporočil, kdaj in ob kateri uri bo mali Borut operiran.

Naslednjega dne se je na aparatu oglasil radioamater Harry, iz nekega mesta, ki je od Stockholma oddaljeno kakih 120 km.

«Nikar se ne vznemirjajte» je pojasnil, Kurtu se je aparat pokvaril in mi je telefoniral, naj stopim v zvezo z vami jaz. Operacija bo devetega avgusta. Nadaljnja zveza bo preko Kurta».

Devetega avgusta se je na aparatu spet oglasil Kurt. Poročal je: «V tem trenutku je Borut na operacijski mizi. Dogovoril sem se z bolničarko, gospo Kobert, da me o vsem obvesti ob 16.30. Zglasite se spet po tej uri».

Ob 16.30 pa je Borutov oče brezuspešno čakal, da bi se mu prijatelj iz Švedske oglasil in mu sporočil, kaj je z njegovim sinom. Zveze na noben način ni bilo moč vzpostaviti. Tačas je v svoji sobi v srbskem mestu Čačku sedel ob aparatu radioamater Bojić Milic ter prisluškoval glasovom iz atmosfere. Iznenada je presenečen napel ušesa. Nekje iz daljave je slišal klic: «Halo Jugoslavija! Halo Jugoslavija! Iščem zvezo z YU3VN iz Ljubljane. Jaz njih čujem toda oni mene ne. Sprejmite zanj nujno sporočilo...»

Radioamater Milić si je marljivo zapisoval, kar mu je glas iz Švedske poročal, in že ob 19 istega dne sta Borutov oče in Anton Stipančič, vsa utrujena od dolgotrajnega čakanja, prejela iz Čačka sledeče sporočilo: «Kurt iz Svedske sporoča, da je operacija uspešno opravljena. Borut se počuti dobro. Jutri vzpostavite znova zvezo s Stockholmom».

To noč je Borutov oče prvič po dolgem času mirno zaspal. Vesti ki jih je prejel drugi dan, so bile pravtako ohrabrujoče: «Borut se počuti dobro. Operacija je trajala nad osem ur in je bila najdaljša v tej bolnišnici. Predlagam ponovno zvezo ob 20.30». Oba prijatelja sta še pred to uro znova sedela ob aparatu, nestrpno pričakujoč najavljeno poročilo. Naenkrat sta zaslišala razburjen glas: «Nujno! Nujno! YU3VN! Nujno!...» In zatem Kurtov glas: «Sporočam vam žalostno vest. Ne vem, kako naj jo izrazim. Pred pol ure je Borut umrl. Globoko presunjen jočem, čeprav dečka nisem nikoli videl. Vsega me je pretresla».

V skrivnostnem brnenju atmosfere je zavladala porazna tišina. Iz nje so, kot odmev, prihajale samo še besede Kurta: «Mi vsi smo silno pretreseni...» Neizmerni žalosti Borutovega očeta, se je pridružila ona njegovih nepoznanih prijateljev na Svedskem, ki so mu stali ob strani v borbi za življenje njegovega sina, čeprav ju niso še malo prej niti poznali. Tehnični napredek jih je združil, čeprav v tragičnih okoliščinah Borutovemu očetu usoda ni prizanesla, vendar pa mu je moralo biti v uteho, ko je videl da v svoji človeški boli ni sam, marveč da z njim sočustvujejo celo ljudje, ki jih nikdar ni videl in jim morda tudi ne bo.

V Schaffhausenu in ob slapu Rena

Iz Švice po nemškem ozemlju v Švico - Slikovite cehovske hiše in utrdba, zgrajena po načrtu Duererja

VII.

Zaradi dobro razpredenega železniškega omrežja je Cuali krajše izlete. Poleg glavne postaje ima Curih še 16 drugih železniških postaj. Na postajah dobiš v informacijskih uradih vse podatke in prospekte za raznovrstne izlete z vožnjo po znižani ceni. Tako sem si poleg obiska v Winterthuru izbral še izlet v 40 kilometrov oddaljeno zgodovinsko mesto Schaffhausen, kjer sem si ogledal tudi znameniti Renov slap. Pogled na ta slap je veličasten, ko se ti ob lepem sončnem dnevu padajoča voda visoko peni, da je videti kakor mleko. Vse naokoli so krasne razgledne točke. V bližini slapa je nastalo turistično mestece Neuhausen, ki je idealen kraj za počitnih oddih, ker je okolica zelo slikovita in imaš ob reki tudi kopališče. Do Schaffhausena vozi vlak eno uro in gre deloma tudi po ozemlju Nemčije, ki dela prav v bližini Schaffhausena globoko zajedo v švicarsko ozemlje. Za tranzit po nemškem ozemlju pa ni nobenih formalnosti in tudi te nihče ne vpraša po potnem listu. Ta ti razen edinole če hočeš v tem vozu izstopiti. Imel sem priliko videti tudi nemške vojake v novi uniformi, ki se prav tako samozavestno obnašajo, kakor so se obnašali med vojno, ko so požigali in morili po vsej Evropi. Ko govorim o vojaščini, si želim, da morda vsi čitatelji ne vedo, da švicarski vojak po odsluženju svojega roka vzame s seboj na dom puško, uniformo in vso opremo ter vse hrani doma. Vsakdo pa se mora za kratek čas udeležiti strelskih vaj. Zato pogostoma srečuješ, zlasti ob nedeljah, take «vojake» v civilni obleki s klobukom na glavi, ko se vozijo v tramvaju na bližnja strelišča, ki jih je mnogo okoli mesta. Na streliščih pa imajo tudi restavracije, tako da si «vojaki» svoje strelske uspehe pridno zalivajo s pivom. Težko pa srečaš po ulicah mestne in druge stražnike, kakršnih pri nas kar mrgoli. Vidiš jih le na križiščih, kjer urejujejo cestni promet.

Pa vrnimo se k veličastnemu Renu. Slap je širok 150 metrov, visok pa 21. Globina vode je 13 metrov. Maksimalni odtok vode je 1880 kubičnih metrov vode na sekundo. Računa se, da je slap star okoli 6000 let. V sredini struge štrli nad slapom visoka skala, do katere se lahko pripelješ z motornim čolnom; z vrha skale, na katero vodijo stopnice, imaš lep razgled nad vsem slapom. Krasen razgled je tudi iz gradiča Woerth na desnem bregu, še lepše razgledne točke pa so na levem bregu, kjer je na vrhu zaraščenega grička zgodovinski grad Laufen. Na dvorišču tega gradu je vzidana plošča, ki spominja na obe svetovni vojni; napis pravi: «V dveh svetovnih vojnah je naša armada bdela nad domovino. Medtem, ko je okoli nas tekla kri, so ostale naše največje dobrine nedotaknjene. Ta kamen naj ovekoveči hvaležnost švicarskega ljudstva. Postavil ga je vladni svet curiškega kantona novembra 1950».

Schaffhausen je mesto, ki je vredno si ga ogledati. Kar strmeti moraš nad številnimi zgodovinskimi hišami iz cehovskih časov s krasno poslikanimi pročelji, in z umetniškimi balkoni. Vredno si je ogledati tudi grad «Munot», od koder imaš lep razgled po vsem mestu in po Renu, po katerem vozijo motorni čolni in pa rečni parniki. Grad je bil kot trdnjava dograjen leta 1571 po načrtu Albrechta Duererja, ki ga je objavil v Nuernbergu leta 1571 v svojem spisu «Befestigungslehre» (Nauk o utrdbah).

Stevilni prospekti te opozarjajo še na mnoge druge izlete in kraje, toda na žalost se mi žep ni praznil sorazmerno z odmerjenim mi časom in tako sem se moral posloviti od Svice, ki bi bilo vredno si jo podrobneje ogledati in se dodobra seznaniti z njenim političnim in socialnim ustrojem, da bi bila o njej mogoča prava slika, ki bi prav gotovo v veliki meri razblinila tudi legendo o «švicarskem raju», če izvzamemo naravne lepote...

Na koncu pa še tole: Nekateri so zamerili, ker sem namesto Zuerich pisal Curih. K temu pripominjam: Če se pesnikom priznava «licentia poetica, če se Italijanom dopušča «licentia italica», naj se tudi meni konec koncev oprosti skromna «licentia... zurica».

(KONEC)

MILAN BOLČIČ

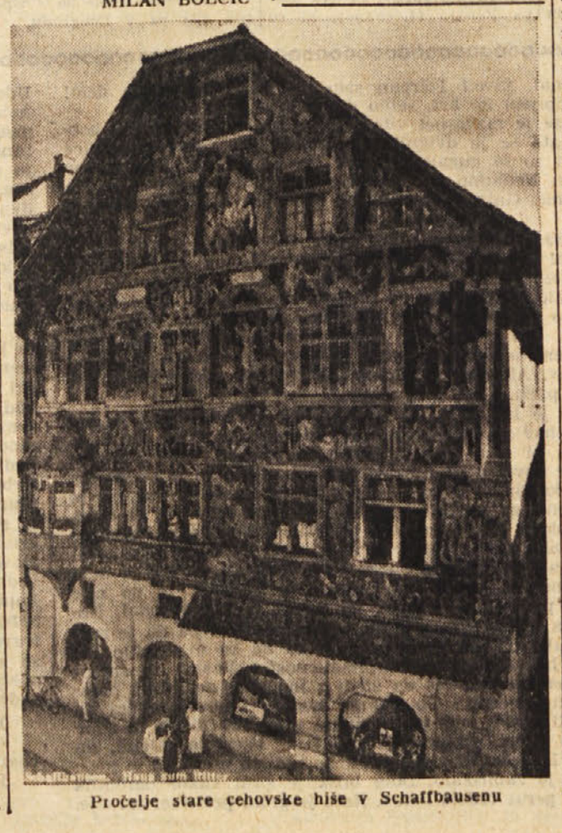

Pročelje stare cehovske hiše v Schaffhausenu

Breskov kompot

Po navadi vlagamo za zimo rumene breskve, ki gredo rade od kosti, ali pa tudi vinogradniške drobne, ki prav lepo dišijo. Pet kilogramov oluplje nih, še trdih breskev skuhamo v sladkorni vodi, in sicer takole: poldrug liter vode in poldrug kilogram sladkorja zavremo, dodamo 10 gr salicila in v vodo vržemo sadje. Počakamo tako dolgo, da sadje prevre. Če nimamo tako velike kozice, vržemo v vodo le toliko sadja, da se kuha narahlo. Sadje nalagamo sproti v dobro pomite kozarce in ko smo vse sadje skuhali, ga prelijemo s sokom. Se vroče sadje prekrijemo s pergamentnimi papirjem, kozarce zavežemo in čeznje pogrnemo toplo odejo in pustimo stati tako dolgo, da se kozarci popolnoma ohlade.

Tako vkuhavamo lahko tudi hruške in češplje, samo češplje moramo nekajkrat nabosti, da se ne sleče kožica.

1.600 metrov visok nebotičnik

Osemdesetletni ameriški inženir Wright je nedavno izjavil, da bodo začeli graditi v Chicagu nebotičnik, visok 1600 metrov. Načrt za to fantastično zgradbo je napravil sam. To bi bila najvišja stavba na svetu in bi prekosila znameniti Empire State Building v New Yorku za 1165 metrov. Nebotičnik bi bil širok 121 metrov, njegovi temelji pa bi segali 150 metrov globoko. Sprejel bi 100.000 usluzbencev in delavcev.

• Četrtkov kotiček • Žena • otrok • dom • gospodinjstvo • moda •

KAJ MENIJO O TEM VPRAŠANJU ŽENE ZDRAVNICE

ŽENA-MATI-DELAVKA

Nastop švicarske zdravnice Meierhofer in zapadnonemških delegatk

Vprašanje, ali je primerno, da žena mati dela, je vprašanje, s katerim se ukvarjajo ne le sociologi, ampak tudi zdravstveni strokovnjaki, da ne govorimo še o sindikalnih organizacijah, o feminističnih društvih in drugih organizacijah, ki so jim družbena vprašanja bolj blizu. Te dni so se v Buergenstocku v Švici sestale na konferenco ženske-zdravniki, da bi proučile vprašanje, če in koliko vpliva delo žene-matere na njen organizem in na vzgojo otrok ter družinske odnose nasploh. Seveda je tu mišljeno delo v tovarni, uradu ali kakor koli izven družine, nikakor pa ne hišno delo.

150 delegatk iz 24 dežel so bile skoraj soglasne v tem, da mora imeti žena enako pravico kot moški, to se pravi, da ima tudi ona pravico do normalnega zaslužka, da bi ne bila ekonomsko odvisna od moža. Tudi kar se tiče strokovne ocene žensk- zdravnic je prišlo do soglasja, da ni nikake zdravniške, patološke, higienske ali druge ovire, ki bi branila ženi, da bi se ukvarjala s takim delom. Vendar je bilo pri tem v sami resoluciji poudarjeno, da je potrebno prej preskrbeti zato, da bodo otroci matere-delavk, v času, ko bodo one na delu, preskrbljeni tako, da jim bo specializirana ustanova — jasli, otroško zavetišče in šola — nudila nekaj tiste materinske toplote in družinskega ambienta, ki ga s tem izgube.

V diskusiji je bilo tudi poudarjeno, da bi moral, v primeru, ko mora tudi žena delati, prevzeti del odgovornosti mož-oče, ki bi moral izvrševati nekatere ženine opravke z otroki.

Povsem drugačnega mnenja je bila dr. Maria Meierhofer, ki je na tej konferenci zastopala švicarske žene-zdravnice. Njeno tezo so podprle tudi zdravnice iz Zahodne Nemčije. Dr. Meierhofer je med drugim rekla: «Vi računate z vašimi razmerami, toda pri tem se ne zavedate, da imate kot zdravnice mnogo večje dohodke, višji življenjski standard, večje možnosti kot druge ženske, ki so primorane delati iz pomanjkanja, iz najosnovnejših potreb. Vam je lahko nuditi otrokom ono, kar si otroci žele, poleg tega oskrbite vašim otrokom strežnico in primerno šolsko vzgojo v dragih zavodih in šolah. Vse kaj drugega pa je z navadno delavko, ki predstavlja večino žensk-mater-delavk, ki ne zaslužijo dovolj niti za vzgojo niti za nego svojih otrok in so tako njihovi otroci oropani tiste materinske toplote, ki jim je tako potrebna. Zato bom glasovala proti vaši resoluciji, ker sem prepričana, da ni res, da delo ženi kot materi ne škoduje».

Nemške delegatke, ki so podprle švicarsko zdravnico Meierhofer, so pristale na to, naj bi žena-mati delala le v primeru, ko bi jo k temu silile nujne gmotne razmere.

Ob zaključku kongresa je bilo sklenjeno, da bodo ženske-zdravniki imele prihodnji kongres leta 1957 v Londonu, kjer bodo obravnavale temo «razvoj mladoletnika».

Vse, kar so razpravljale žene-zdravnice, je vsekakor zelo potrebno, vsekakor pa njihova razpravljanja niso šla — razen primera švicarske in zahodnonemških delegatk — preko najbolj perečega vprašanja — socialne nujnosti, ki silijo večino žensk v tovarne in urade, da priskrbe sebi in družini dovolj sredstev za življenje. Vsekakor pa to ni bila njihova domena.

Za pozno jesen blago: belo-črni tweed. Kroj: dvojna vrsta gumbov, v pasu ne pretesen, oba stranska žepa vdelana v šivih

NAJNOVEJŠI MODNI NAPOTKI ZA JESEN IN ZIMO

VRAČAMO SE PONOVNO K NARAVNIM OBLIKAM

Pred dnevi smo brali, da je neka modna hiša vrgla novo «zanimivost» za letošnjo žensko modo. Ustvarjalca «ženskih novosti» je za to novost navdihnila kardinalska obleka. Od klobuka do peta ni «novi model» nič drugega kot kardinalska obleka. Upamo, da se ta poizkus ne bo obnesel. Nemške in francoske modne hiše pa so nam za jesen in prihajajočo zimo pripravile sledeča napotila:

Barve so posneli po poslednjih cveticah: plavovijoličasto, rumeno, svetlordeče in oranžne tone, vendar pri izbiri barv niso pozabili na barvo trav, grmičev in drevja. Kot je bogata barvna skala v naravi, tako pestra je tudi izbira blaga. Čim bolj pa se bližamo zimi, tem bolj postaja narava temačna in mrka in siva in tudi letošnje zimske obleke, plašči bodo megleno sive barve. Čeprav pravijo da je letos spet moderna črna barva za popoldanske in male večerne obleke, jo na modni reviji velike trgovske hiše v Koelnu ni bilo videti. Medtem ko pa je bilo bele barve precej, zlasti belega krzna. Jopice, plašči in štole.

Zdi se, da se je moda spet vrnila k naravi. Okrogle rame, ki so nekoliko širše, kot zadnje leto, sodijo prav tako k novim kreacijam, kakor poudarjene prsi in boki. Globoki izrezi odkrivajo vrat in tudi ovratniki so pomaknjeni od vratu. Ozki okraski iz krzna pogosto krase izrez in tudi ovratnike na plaščih in kostumih. Tudi tričetrtinski rokavi se končujejo z ozkimi prameni krzna. Izreze pri oblekah skrijemo s plašči, jopami in boleri pa tudi kepi ki so izdelani iz enakega blaga kot obleke. Kepi ali če hočemo pelerine so različnih dolžin: do komolcev, bokov, kolen ali dolgi kot krilo. Krila so pri letošnjih oblekah nabrana, naložena, ozka ali zvončasta. K ozkemu krilu nosijo širše životke in obratno. Pas je zmeraj na pravem mestu in če je obleka tu stisnjena, je nato ta del s poudarjen s pasom, pentljo ali tesno prepenjavo.

V Parizu so menda spremenili dolžino kril in zlasti Dior je potegnil krilo kar do gležnjev. Odločili so se za dolžino, ki jo ženske lahko spreminjajo glede na njih osebnost. Približno se giblje tako, da je rob krila 35 do 40 cm od tal.

Pri vseh modelih nemških modnih ustvarjalcev je bilo opaziti poudarek na preprostosti, to je praktičnosti. Precej oblek je ukrojenih športno, kot moške srajce, princes kroja in kroja tulec, slednje so spodaj nekoliko zvonasto ukrojene, da ima korak prosto pot.

Blago za dnevne obleke je volneno, iz lesne volne, zelo veliko je blaga iz svile, ki je pomešana z volno, žameta, freska, ševjota, marenga, več vrst flanel, blago je pogosto tudi kosmato, skratka za obleke lahko letos izberete tako blago, kot je za plašče ali kostume. To pa zaradi tega, ker obleke često dopolni jopa ali plašč iz enekega blaga.

Za popoldanske obleke in za male večerne pa so pripravili v glavnem pisane dvodelne obleke iz acetata, to je kemične svile, iz katere izdelujejo brokate, tafte, šantunge, žakarde.

Za večerne obleke pa so izbrali naslednje barve: rubinsko in granatno rdečo, zelenorumeno, predvsem pa pastelne barve kot ekri, barvo mimoze in svetlosivo, kakor barva krzna morskega psa (Seehund). Za te obleke pa uporabljajo žoržet, organco, čipke, lame, atlas in žamet.

Moda nas na srečo letos ni presenetila, vesele smo lahko le tega, da se vrača k naravi in da, kar je načičkano, ne osvoji ženskega sveta.

V. P.

OSKRBIMO SI SHRAMBO ZA ZIMO

Konserviranje surovih paradižnikov

Jeseni ostane skoraj vsaki gospodinji, ki ima vrt nekaj zelenih paradižnikov. Škoda je, da jih zavrže saj jih lahko uporabi za prav okusno marmelado.

3 kg zelenih paradižnikov dobro operi in osuši. Nato jih zreži na kose in zmelji na strojčku za meso. Prav tako zmelji nekaj celih limon (Če zmoreš pol kg na 3 kg paradižnikov) in to z lupino vred. Vse skupaj stresi v kozico, prideni na kg dobljene zmlete mezge 60 do 70 dkg sladkorja in kuhaj tako dolgo, da se lepo zgosti. Ko je marmelada dovolj kuhana (to lahko ugotoviš, ako daš na krožnik žličko marmelade in če se ne razleze, je gotova). Se vročo deni v čiste in suhe kozarce. Ko se je marmelada že povsem shladila, zaveži kozarce s celofanom in shrani.

Paradižnikova marmelada

Deset kilogramov zrelih paradižnikov očistimo in jih zrežemo na strojčku za meso. Stresemo jih v velik emajliran lonec, dodamo 10 dkg soli in 1 dkg salicila. Tako pustimo stati paradižnike 24 ur, nato jih vložimo v steklenice, na vrh pa nalijemo nekaj dobrega olja. Steklenice zamašimo z dobrimi zamaški, ki jih nato zalijemo z voskom ali parafinom. Tako konservirani paradižniki se zelo dobro drže, uporabljamo jih lahko za vse jedi. Predvsem pa se jih splača pripraviti za zimske dni na ta način zato, ker ohranijo vse hranilne snovi, ki jih po naravi vsebujejo.

Konserviran peteršilj

Zlasti mestne gospodinje vemo, koliko denarja potrošimo v zimskih mesecih na trgu za drobno zelenjavo — peteršilj, zeleno in podobno. Sedaj je te zelenjave v obilici in izkoristimo to ugodnost.

1 kg zelenega peteršilja s koreninjem vred dobro operemo, osnažimo in odstranimo vse manjvredne dele in pustimo nekaj ur na odcejalniku da se dodobra odteče. Nato ga prav na drobno zrežemo (ne zmeljemo, da se sok ne razgubi). Zrezan peteršilj stresi v porcelanasto skledo in primešaj na 1 kg peteršilja 15 dkg soli. Tako naj stoji nekaj ur, da se razsoli. Nato zdevaj peteršilj v kozarce s širokim vratom tako trdo, da ne more vmes zrak. Na vrhu posoli in zaveži s celofan papirjem.

Praktična preobleka za blazino

Preobleke za blazino, kakor jih navadno uporabljamo, niso najbolj praktične. Le te so brez potrebe velike, najbolj neprimerno pa je njih zapenjanje. Na narobni strani zapenjamo odprtino z gumbi in tako narejene, niso nič kaj praktične za likanje, razen tega se gumbi pri pranju lomijo, med spanjem pa gumbi tišče, zato ne moremo uporabljati blazine na narobni strani.

Mnogo primernejše so preobleke, narejene iz belega 80 cm širokega platna. Te preobleke so potem 70 cm dolge in 35 cm široke. Tako potrebujemo za eno preobleko 1.25 m blaga. Za eno osebo je taka preobleka dovolj velika. Preobleke pa zapenjamo tako, da na obeh robeh napravimo gumbnice. V začetku roba naredimo eno gumbnico, v sredini pa po dve in dve skupaj. Razdalja med dvema gumbnicama je 5 do 6 cm. Na koncu roba pa spet naredimo eno gumbnico. Nato odrežemo trak ustrezne dolžine in na obeh koncih prišijemo po en gumb. Nato potegnemo trak skozi gumbnice. Tam, kjer je razdalja večja, teče trak na notranji strani. In tudi gumba zapnemo tako, da sta obrnjena na notranjo stran. V kolikor delamo preobleko brez okrasnih robčkov, jo lahko naredimo tako, da jo zapenjamo ob strani. S tem prihranimo blago, obenem pa naredimo tudi manj gumbnic.

Korenjev džem

Odtrgamo en in pol kilograma rdečega korenja, ga zribamo na strgalniku ali narežemo na tanke rezinice, pridenemo pol kg sladkorja in dve celi limoni. Limoni zribamo na strgalniku ali zrežemo na tanke koščke, toda z lupino vred. To zmes stresemo v posodo, v katero vlijemo malo vode, da se korenje pri kuhanju ne prismodi. Kuhamo tako dolgo, da se korenje razkuha. Nato vse skupaj pretlačimo in napolnimo kozarce.

Zeleno-plavo karirano blago. Pas visok, krilo nabrano, visok dvojni bel ovratnik: primerna za dijakinje višjih razredov in mlada dekleta nasploh

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

OBČINSKO UPRAVO MORAMO BRANITI Z VSEMI SILAMI

Zakaj vlada ne krije števerjanskega primanjkljaja kot to dela z goriško občino in pokrajino

Zaradi zapostavljanja interesov števerjanske občine s strani osrednjih oblasti se pojavljajo med nekaterimi Števerjanci želje po priključitvi občine h Gorici

V Steverjanu se pojavljajo govorice, po katerih se nekateri ljudje ogrevajo za priključitev števerjanske občine h Gorici. Tako stališče zastopajo zaradi tega, ker menijo, da bo majhna in revna občina deležna pod goriško upravo večje pomoči.

Ce upajo, da bodo pod visoko pasivno občinsko upravo v Gorici imeli več koristi kot jih imajo v svoji občini, se zelo motijo, ker se v Gorici rešitev važnih vprašanj zavlačuje leta in leta, ker ni denarja in ker ni neke velike pripravljenosti občinske uprave, da bi bila za potrebe perifernega prebivalstva enako naklonjena kot za potrebe ljudi iz strogega mesta. Pri tem naj omenimo, da je kljub nesrečam in pisanju tiska cesta v St. Maver še vedno slaba, da so morali Standrežci dolga leta čakati in se pritoževati na vseh mogočih forumih, da so jim napeljali vodovod, ki bi ga že imeli, če bi jih po prvi svetovni vojni ne bi bili priključili h Gorici, da bodo Oslavci šele prihodnje leto prišli do vode potem ko so tudi oni dolgo časa zahtevali od županstva, da jim omogoči napeljavo vode v vsako hišo. Cela vrsta primerov kaže, da goriška občina ne bi bila števerjanskemu prebivalstvu dobra mati, ampak najslabša mačeha.

Seveda imajo Števerjanci prav, ko so nezadovoljni zaradi stanja v njihovi občini. Kdo pa ne bi bil nezadovoljen ob dejstvu, da občinska uprava kljub potrebam ne more doseči od vlade enostavnega kritja občinskega primanjkljaja, medtem ko nimata goriška občina kakor tudi pokrajinska uprava nobenih težav pri vladi kadar gre za kritje njihovih primanjkljajev. V tem je velika krivica, ki jo oblasti delajo števerjanski kakor tudi ostalim slovenskim občinam na Goriškem, in prav zaradi te krivice se občani upravičeno pritožujejo nad stanjem za katerega pa sami niso krivi ampak je kriva samo pristranska politika vladnih oblasti. Dosedanje škodljivo stanje bi bilo mogoče odpraviti ne le z napeljavo vodovoda ampak tudi s tem, da se občinski upravi omogoči razširitev proračunskih možnosti in postavk, ki so potrebne za ureditev najnujnejših stvari, ne da bi bila občina prisiljena nojemati posojila in plačevati velike obresti. Če je vlada pripravljena izplačati stotine milijonov za kritje primanjkljaja za Gorico in pokrajino, zakaj ne bi tega napravila tudi s to revno občino? Po našem mnenju bi morali občani zahtevati od vlade tako pomoč, ne pa živeti v iluzijah, da bi se njihova vprašanja rešila z uničenjem občinske uprave, za katero so se tako borili ter s podreditvijo občini s kroničnimi primanjkljaji.

Kdor pa bi kljub temu vztrajal na razpustitvi občine ta ne bi imel pred očmi interesov našega ljudstva v števerjanski občini.

HUDA NESREČA ZARADI IGRANJA Z RAZSTRELIVOM

TRIJE DEČKI V BOLNIŠNICI s hudimi telesnimi poškodbami

Eden je ob roko, drugi pa bo verjetno ob oko

V torek popoldne so trije tržiški dečki postali žrtve eksplozije granate, ki so jo našli na pobočju Krasa. Dečki, in sicer 13-letni Franco Moimas iz Ul. delle Gradiscate 15, 13-letni Oliviero Benco iz Ul. Volta 70 ter 11-letni Giusto Benedetti iz Ulice Volta 17 iz Tržiča, so se v popoldanskih urah oddaljili od doma ter šli proti železniški čuvajnici, kjer gradijo avtomobilsko cesto. Tu so našli naboj valjaste oblike, dolg 25 do 30 cm, s premerom okrog 2 cm. Z otroško radovednostjo so skušali odpreti najdeni predmet. V hipu je nastala močna eksplozija, pri kateri so se vsi trije hudo poškodovali.

Na kraj nesreče so prihiteli ljudje, ki so poskrbeli za takojšen prevoz ranjencev v tržiško bolnišnico, kjer so jih pridržali. Najhuje je poškodovan Moimas, ki mu je odneslo desno roko v zapestju; pri pregledu so mu zdravniki ugotovili še več ran na levem stegnu in obeh nogah ter pretres možganov. O njegovem zdravstvenem stanju se zdravniki niso izrekli. Bencu so ugotovili rano na desnem očesu z nevarnostjo, da bo izgubil vid, ter praske po nogah; Benedettiju pa rano na čelu ter desnem očesu. Benco bo ozdravel v 15 dneh, Benedetti pa v 7 dneh.

Budal pod ključem

Pred dnevi so jugoslovanske oblasti vrnile Edvarda Budala iz Ul. sv. Mihaela v Standrežu, ki je s tem opravil zadnji del poti svojega dolgega in burnega potovanja iz Gorice v Avstrijo in Vrtojbo.

Pred dnevi smo pisali, da je Budal ukradel Tonellijev avtomobil s tremi pletenimi steklenicami vina. Fant je najprej odšel v Tržič, potem v Avstrijo, kjer je ilegalno prekoračil mejo in se vrnil domov. Pri Manzanu je zapeljal s ceste, da je utekel leteči policiji, ki ga je pričela zasledovati, v S. Giovanniju pa je ukradel motoskuter in se z njim pripeljal do meje, ki jo je prekoračil. Pri Vrtojbi so ga jugoslovanske oblasti aretirale in ga vrnile.

Neverjeten podvig je Budal napravil nekaj dni po povratku iz umobolnice v Aversi. Po vsem tem bo zelo verjetno romal v svojo prejšnjo rezidenco. Se prej pa se bo moral zagovarjati zaradi dvojnega ilegalnega prehoda meje in dvojne tatvine.

Dražba na županstvu

V torek je bila na goriškem županstvu dražba nekaterih javnih del. Preureditev pritličja stavbe na Trgu S. Giorgio 37 v Ločniku v šolske prostore je bila zaupana počjetju Rodolfo Pettarin, ki je ponudilo 5.55-odstotni popust na osnovni ceni 443.148.04 lire. Za dobavo 300 parov za odstranjevanje odpadkov v mestnih ulicah bo skrbelo podjetje Valli Armando z 9-odstotnim popustom na ceni 1.500.000 lir. Podjetje SACA bo tlakovalo pločnike v Drevoredu D'Annunzio; počjetje je na osnovni vsoti 1 milijon 633.020 lir ponudilo 4.10-odstotni popust. Popravila v zgradbi na Trgu Cavour št. 3 je sprejelo podjetje Donato Tudor, ki je ponudilo 7.05-odstotni popust na osnovni ceni 931.499 lir.

Odvzeli so jima šoferske knjižice

Policija je odvzela šofersko knjižico 27-letnemu Lucianu Arranu iz Ulice Pietro Galli 44 v Gorici, ker je prehitel nekega kolesarja s preveliko brzino. Prav tako je odvzela šofersko knjižico 34-letnemu trgovcu Tulliu Vittoriju iz Ulice Volta 9 v Gradiški, ker je prehiteval na ovinkih.

Tečaj za vlaganje sadja

Prihodnji teden se bo v Gorici pričel tridnevni tečaj za vlaganje sadja. V nekaterih goriških vaseh je za tečaj vladalo med gospodinjami veliko zanimanje ter so se ga udeležile v velikem številu. Prepričani smo, da se tudi meščanke zanimajo za vlaganje sadja, ki je v zimskih mesecih ob pomanjkanju zelenjave velike važnosti za prehrano. Vpisovanje je še ves teden na sedežu SKGZ v Ul. Ascoli 1; v soboto samo od 8. do 12. ure.

Deževje koristilo vinogradom

Včeraj je po dolgem času ponovno deževalo. Dežja so se najbolj razveselili vinogradniki, ki so z žalostjo opažali, kako se zaradi suše grozdne jagode vedno bolj sušijo. Dobra trgatev je za veliko število naših kmetov, predvsem pa za Brice, velike važnosti, ker pričakujejo od nje največ zaslužka. Če je trgatev dobra, je v hiši tudi dovolj kruha, če pa je slaba, ne more gospodarskih razmer na kmetiji popraviti še tako dober pridelek ostalih kultur, ki so postranske važnosti.

Včerajšnje deževje je zemljo precej namočilo; kaže, da ne bo še tako hitro prenehalo. Ker je prišlo v obliki nevihte z grmenjem in bliskanjem, je tudi majhna nevarnost, da bi prišla toča. To se v drugi polovici septembra na srečo poredko dogaja.

Ker se bo trgatev pričela čez kakšnih deset dni, se bo pridelek prav gotovo popravil, tako da bo v prihodnjem mesecu v Brdih odmevala vesela pesem urnih obiralcev in škripanje težko naloženih voz, ki bodo peljali v hrame čudoviti sad, ki daje tako žlahtno kapljico, zaradi katere so naša Brda znana daleč po svetu.

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Pontoni - Bassi, Raštel 27 - tel. 33-49.

— KINO —

CORSO. 16.30: «Moj sin Neron», cinemascope v barvah A. Sordi.
VERDI. 17.15: «Luci Gallanti». J. Wyman.
CENTRALE. 17.00: «Nedeljsko dekle». D. O'Keefe; ob 21.15: «Odnehas ali nadaljuješ».
VITTORIA. 17.00: «Tvoja za življenje». G. Andree; ob 21.15: «Odnehas ali nadaljuješ».
MODERNO. 17.00: «Otok uživanja», v barvah.

ŠPORTNI DNEVNIK

SKLEP OLIMPIJSKEGA ODBORA FLRJ

Na olimpiadi v Melbournu 43 jugoslovanskih atletov

Potrjen odhod nogometašev in vaterpolistov

BEOGRAD, 26. — Jugoslovanski olimpijski komite je na včerajšnjem plenarnem sestanku sklenil, da zastopa Jugoslavijo na šestnajstih olimpijskih igrah v Melbournu (Avstralija) novembra t. l. 55 članov, in to: 3 člani vodstva, 43 tekmovalcev, 6 trenerjev ter en sodnik, zdravnik in zvezni kapetan. V Melbourne bodo kot tekmovalci potovali kolesar Petrovič, veslač Vlašič, rokoborca Simič in Vukov, strelci Mašek, Jez ali Preuhard (samo dva), 18 nogometašev in 11 vaterpolistov. Izmed atletov bodo potovali Mihalič, Lorger, Mugosa, Radošević, Račič in Kotluskova, medtem je odhod Usenikove in Bezjaka odvisen od tega, ali bosta na olimpiado odpotovala tudi plavalca Njegušević in Jerčičevičeva. Če Njegus in Jerčičevičeva dosežeta dobra rezultata na plavalnem mitingu 1. in 2. oktobra v Splitu ob dvoboju waterpolo reprezentanc Jugoslavije in ZDA in v srečanju s plavalno reprezentanco Romunije 5. in 6. oktobra prav tako v Splitu, potem bosta potovala v Melbourne. Če pa ne bosta dosegla zadovoljivih rezultatov, odpotujeta na olimpiado Bezjak in Usenikova. Na sestanku olimpijskega komiteja ni bil sprejet predlog Boksarske zveze Jugoslavije ter v Melbourne izmed predlaganih šest boksarjev ne bo odpotoval nihče. Poimenski seznam članov olimpijske reprezentance bo znan najkasneje do 1. oktobra, ker mora vsaka država predložiti svoj seznam na sestanku Mednarodnega olimpijskega komiteja, ki bo 3. oktobra v Muenchenu.

Jugoslovanska reprezentanca na letnih olimpijskih igrah bo razdeljena v tri skupine in bo odpotovalo v Melbourne z letalom v prvi polovici meseca novembra. Predvideno je, da bo prva skupina odpotovala že 2. novembra. Letu bodo verjetno vaterpolisti, ki bi v Avstraliji intenzivno trenirali do začetka olimpijskih iger. Skupne priprave članov olimpijske reprezentance bodo v drugi polovici meseca oktobra in v začetku novembra v Splitu z izjemo nogometašev, ki se bodo zbrali šele 28. oktobra, in rokoborcev, ki se bodo pripravljali v Beogradu.

Na sestanku je bila zelo burna razprava o končnem sestavu olimpijskega moštva. Medtem ko je bila večina članov olimpijskega komiteja za to, da so zastopani kolesarji, rokoborci, veslači, strelci in vaterpolisti, pa se nikakor niso mogli zadeniti s tem, ali naj potuje šest ali osem atletov in če je sploh potrebno poslati plavalce in nogometaše. Za odhod atletov in plavalcev so naposled našli resitev, ki jo je predlagal predsednik Sportne zveze Jugoslavije Milijan Neoričič, in sicer ta, da potuje osem atletov samo v primeru, če plavalci ne bi dosegli na prihodnjih tekmovanjih ustrezajočih rezultatov. Veliko število članov komiteja pa je bilo mnenja, da ne bi bilo potrebno poslati nogometašev zaradi slabe konkurence in visokih stroškov. Po daljši razpravi je bilo s 15 proti 6 glasovi odločeno, da nogometasi le potujejo.

SABLJANJE

Italijanski sabljači za olimpiado v Melbournu

RIM, 26. — Glavni svet italijanske sabljaške zveze je določil naslednje tekmovalce za olimpiado v Melbournu:

Posameznice za ženski floret: Cesari Velleda, Colombetti Bruna, Strukel Silvia, Zanelli Janny. Ker je udeležba omejena na tri tekmovalke, bo rezerva izbrana med Strukljevo in Zanellijevo.

Moške ekipe:

Floret: Bergamini Giancarlo, Carpaneda Luigi, Di Rosa Manlio, Lucarelli Vittorio, Mangiarotti Alberto, Spalino Antonio. Rezerva: Giorgio Pallini.

Meč: Anglesio Giorgio, Bertinetti Franco, Delfino Giuseppe, Mangiarotti Edoardo, Pellegrino Alberto, Pavesi Carlo. Rezerva: Angelo Maestri.

Sablja: Comini Pino, Daré Gastone, Ferrari Roberto, Narduzzi Luigi, Montorsi Arturo, Pace Domenico, Ravagnan Mario. Med temi zadnjimi bo izbrana rezerva.

Imena treh posameznikov za individualna tekmovanja bodo izbrana v Melbournu.

Sestanek olimpijske komisije za leto 1960

RIM, 26. — Pod predsedstvom svojega odbornika Marconija se je danes sestala v Campidogliu komisija za olimpijske igre l. 1960. Podrobno so razpravljali o pogodbah, ki jih bo sklenila občina z raznimi podjetji za koordinacijo raznih aktivnosti. Se posebej pa je komisija razpravljala o načrtih za gradnjo številnih sportnih objektov kot so plavalni bazeni, telovadnice, sportna igrišča, itd., ki jih bodo zgradili v Rimu. Komisija se bo ponovno sestala verjetno spomladi.

KOLESARSTVO

Sklep prizivne komisije UVI

Coppi bo tekmoval za pokal Bernocchi

FLORENCA, 26. — Danes se je v Firenci sestala italijanska prizivna komisija za kolesarstvo in med drugim razpravljala tudi o pritožbi Coppija, katerega je tehnična komisija italijanske kolesarske zveze izločila iz tekmovanja za pokal Bernocchi in namesto njega vključila Defilippisa in Filippija zaradi njunih boljših plasmajev na prejšnjih tekmovanjih, veljavnih za italjansko cestno prvenstvo profesionalcev za leto 1956. Komisija je po daljšem razpravljanju sprejela Coppijevo pritožbo in odločila, da se bo Coppi lahko udeležil tekmovanja za pokal Bernocchi, ki bo v nedeljo in s tem razveljavila sklep tehnične komisije UVI.

MELBOURNE, 26. — Warren Scarfe, 19-letni avstralski kolesar iz Novega južnega Walesa je zmagal v tekmovanju za avstralsko prvenstvo na 1000 m v času 1'15"26, medtem ko je bil favorit Dick Ploog drugi s časom 1'15"33. Lionel Cox, ki je osvojil zlato medaljo na olimpiadi v Helsinkih, je bil šele četrti.

LAHKA ATLETIKA

Lorger se popravlja

CELJE, 26. — Jugoslovanski atlet Stanko Lorger je včeraj na mitingu Kladivarja izenačil državni rekord na 100 m s časom 10,5, na 110 m z zaprekami pa je postavil zelo dober čas 14,4.

PLAVANJE

LONDON, 26. — V plavalnem dvoboju med Budimpešto in Londonom so madžarski plavalci osvojili 9 Angleži pa 2 prvi mesti. V vaterpolu, ki je v bistvu bilo srečanje reprezentanc obeh držav, so zmagali Madžari s 6:2.

PLAVANJE

Romani v Trstu

Na plavalni prireditvi, ki bo v soboto v tržaškem pokritem bazenu, bo nastopil tudi državni prvak Angelo Romani. Danes zvečer ob 19. uri pa bodo v istem bazenu izbirna tekmovanja tržaških plavalcev, ki bodo sestavljali reprezentanco Trsta.

PO REVIJI «RING MAGAZINE»

MESEČNA LESTVICA najboljših boksarjev

Loi še vedno prvi izzivalec v lahki kategoriji

Mesečna lestvica najboljših boksarjev na svetu, ki jo redno objavlja revija «Ring Magazine» je naslednja:

Težka — Prvak: nezasedeno. 1. Moore, 2. Patterson, 3. Jackson, 4. Pastrano, 5. Baker, 6. Carter, 7. Machen, 8. Holman, 9. Satterfield, 10. Summerlin.

Srednjetežka — Prvak: Archie Moore. Izzivalci: 1. Hecht, 2. Stretcz, 3. Pompey, 4. Spieser, 5. Wallace, 6. Hoepner, 7. Anthony, 8. Colin, 9. Besmanoff, 10. Martinez.

Srednja — Prvak: Ray Robinson. Izzivalci: 1. Fullmer, 2. Boyd, 3. Jones, 4. Humez, 5. Rivers, 6. Calhoun, 7. Webb, 8. Joseph, 9. Eduardo Lausse, 10. Joey Giambraodez.

Srednjelahka — Prvak: Carmen Basilio. Izzivalci: 1. Demarco, 2. Saxton, 3. Logart, 4. Aragon, 5. Aikins, 6. Martinez, 7. Harris, 8. Aikins M., 9. Brown, 10. Marconi.

Lahka — Prvak: Joe Brown. Izzivalci: 1. Loi, 2. Boardman, 3. Smith, 4. Andrade, 5. Lane, 6. Dupas, 7. Carter, 8. Gonsalves, 9. Lightburn, 10. Howard.

Peresna — Prvak: Sandy Saeddler. Izzivalci: 1. Bassey, 2. Hamia, 3. Jorgenson, 4. Costa, 5. Berrios, 6. Gahana, 7. Elorde, 8. Morace, 9. Chestnut, 10. Leon.

Petelinja — Prvak: Mario D'Agata. Izzivalci: 1. Macias, 2. Eacock, 3. Espinosa, 4. Lope, 5. Campo, 6. Halimi, 7. Moreno, 8. Renard, 9. James, 10. Ohm.

Mušja — Prvak: Pascual Perez. Izzivalci: 1. Diez, 2. Dower, 3. Martin, 4. Misaco, 5. Kid, 6. Pozzali, 7. Suare, 8. Jack, 9. Pollazo, 10. Jones.

KAZNI, GLOBE...

Triestina kaznovana z globo 20.000 lir

MILAN, 26. — Na svoji današnji seji je italijanska nogometna zveza podvzela proti moštvom in igralcem naslednje disciplinske ukrepe:

Diskvalifikacije: za dva dneva Panara (Legnano), za en dan Marra (Como) in Curti (Sanremese).

Opomini: Sassi (Venezia), Mion (Venezia), Scagnellato (Padova), Bearzot (Inter), Tortul (Sampdoria), Moltrasio (Lazio), Callegari (Venezia), Grassi (Como), Cuttica (Como), Ferraresi (Taranto), Pellegrini in Bordignon (Taranto), itd.

Globe moštvom: 50.000 lir Venezia in Catanzaro, 30.000 lir Reggiana, 20.000 lir Bari, 15.000 lir Legnano, 10.000 lir Siracusa.

Globe posameznikov: 6000 lir Ribaldo (Torino) in Chimento (Padova), 4000 lir Carmini (Venezia), Baldini (Como), Giacchetti (Parma) in Sentimenti (Modena). Kolektivno so bili kaznovani igralci Triestine z globo 20.000 lir.

Z globo 12.000 lir je bil kaznovan trener Rocco (Padova), z globo 6000 lir pa Brezzi (Siracusa).

Zatopek prekinil s športno aktivnostjo

PRAGA, 26. — Slavni češkoslovaški atlet Emil Zatopek, ki je bil nedavno operiran na kili in je te dni začel ponovno trenirati, je zaradi posledic operacije moral prekiniti z vsako športno aktivnostjo. Verjetno se bo moral podvreči ponovni operaciji. Zaradi tega je Zatopkov nastop na olimpiadi več kot problematičen.

AVTOMOBILIZEM

BEOGRAD, 26. — Danes je v Opatiji startalo 30 tekmovalcev na peti tradicionalni Jadranski rally, največjo avtomobilsko prireditev v Jugoslaviji. Konkurenca na tej dirki je zelo močna, saj je to zadnji — deseti rally, ki bo dal letošnjega prvaka Evrope. Na progi, dolgi 1650 km, tekmujejo najboljši avtomobilisti iz Nemčije, Italije, Švice, Grčije, ČSR, Danske in Jugoslavije. Start dirke bo v Opatiji, cilj pa v Beogradu.

V NEDELJO NA STADIONU V BOLOGNI

CAVICCHI - JOHANSSON ZA EVROPSKO PRVENSTVO

Johanssonov prokurator Ahlquist telefonično potrdil svoj prihod za danes - Dvoboj bo sodil Nemec Max Pippow

BOLOGNA, 26. — V nedeljo 30. t. m. se bosta na stadionu v Bologni pomerila evropski prvak težke kategorije Cavicchi in švedski boksar Johansson. Dvoboj, ki bo brez povratnega srečanja, bo veljal za naslov. Ker je evropska boksarska zveza določila za glavnega sodnika dvoboja Nemca Maxa Pippova v nasprotju z zahtevo Johanssona in njegovega prokuratorja, da sodi dvoboj angleški sodnik, se je včeraj zdelo, da je dvoboj v nevarnosti. Toda vse dvome je danes razčistil Johanssonov prokurator Edwin Ahlquist, ki je telefonično obvestil organizatorja Renata Torrija, da prispe z letalom na letališče Malpensa jutri ob 15,36.

Medtem s pospešeno naglico pripravljajo stadion, na katerem bo dvoboj, in organizatorji prireditve so sporočili, da bo program nespremenjen. Kot znano, srečanja ne bodo prenašali po televiziji, ker ni prišlo do sporazuma med organizatorji in RAI.

Organizator Torri je o dvoboju danes izjavil, da je ponosen, da mu je uspelo organizirati to srečanje, za katero se je potegoval že od lani, ko je v Dortmundu spoznal švedskega organizatorja Ahlquista. Dejal je, da zaradi trenutnega padca Cavicchijeve forme ni insistiral, da bi prišlo do dvoboja že prej, toda čim se je Cavicchi maščeval za poraz Neuhausu, je storil vse, da je prišlo do srečanja z Johanssonom. «Moje edino upanje je — je dejal Torri — da bom lahko nudil športni Italiji in Bologni še posebej, dvoboj, ki bo še lepši od onega 26. julija preteklega leta. Tedaj sem hotel dati italijanskemu boksu evropskega prvaka težke kategorije. Tokrat hočem ohraniti Italiji ta naslov računajoč še vedno na izredne sposobnosti Cavicchija. Vedno sem trdno verjel v njegove sposobnosti in menim, da ima tudi v srečanju z Johanssonom več izgledov kot njegov nasprotnik, čeprav je ta mnogo močnejši od Neuhausa.»

Ingmar Johansson se pripravlja v Gothenburgu in je prepričan v svojo zmago. Izjavil je, da si ne bo nikoli več nadel boksarskih rokavic, če bo tokrat poražen.

LAHKA ATLETIKA

RIM, 26. — Za državno lahkoatletsko prvenstvo, ki bo v nedeljo v Rimu na olimpijskem stadionu se je prijavilo 594 atletov 121 lahkoatletskih društev. Nastopili bodo vsi najboljši italijanski atleti in atletinje z izjemo metalca kopja Bonaiuttija, ki se je poškodoval. Tekmovanja bodo dopoldan in popoldan.

SAH

MOSKVA, 26. — V tolažilni skupini XII. šahovske olimpiade je prvo mesto zavzelo moštvo Avstrije, ki ima 3 točk. Sledijo: Island 27, Švedska 26,5, Belgija 23,5, Finska 22,5, Nizozemska 21 itd.

BEOGRAD, 26. — Bronstein in Reshevsky sta se dogovorila za dvoboj 24 partij. Prvi polovica dvoboja bo decembra v Moskvi, ostale partije pa na Švedskem in Nizozemskem. Velemojster Reshevsky je prosil, da bi bil njegov sekundant v Moskvi Gligorić (ali kak drug jugoslovanski velemojster), medtem ko bo v drugi polovici sekundiral Reshevskega velemojster Byrne.

MOSKVA, 26. — Zadnji petitiji ženskega svetovnega šahovskega prvenstva je Olga Rubcova premagala Ljudmilo Rudenkovo in osvojila naslov prvakinje. Rubcova je inženir iz Moskve — je posegla 10 točk iz 16 partij. Druga je Bykova 9,5, tretja Rudenkova 4.5 točke. Rubcova je prvikrat osvojila prvenstvo SZ leta 1927.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 27. t. m. ob 19. uri Lux film:
Ti naši stari
Od 21. do 22. ure televizijski prenos «ODNEHAS ALI NADALJUJES?»

Kino na Opčinah
predvaja danes 27. t. m z začetkom ob 18. uri ITALMUNDUS film:
Dva hektara zemlje

RATAN KUMAR, BALRAJ SAHANI in NIRUPA ROY
Od 21. do 22. ure televizijski prenos «ODNEHAS ALI NADALJUJES?»

IVAN BRATKO

TELESKOP

23.

Doslej se je to obneslo in teleskopci so vedno pridobili nekaj dragocenih minut. Ko je trobentač zatrobil, je bil kopač že v jašku. Danes pa ga je Peter prezrl ali pa je moral priti od kake druge strani, zakaj trobenta jih je zalotila sredi dela. Ves blaten in poln peska se je Gato pognal iz kleti in zaloputnil desko za sabo. Prav ta hip pa je Molinaro odtrgal zaveso z njegovega pograda in neučakano zatulil: «Via! Forza!» Gato se je vrgel na ležišče, se zvijal kakor črv in stokal: «Malato! Malato!»* Molinaro ga je besno oplazil z bičem, nato pa divjal naprej. Gato si je stresel pesek iz las, z obrvi in iz uses. si v deki otrl umazane roke, se ves stresel, ko da bi bil moker in nanagloma preoblekel srajco. Čez nekaj sekund je bil že — številka v apelu. Za las je manjkalo, in Molinaro bi ga bil zasačil s polovico telesa v kleti, z drugo pa v baraki. V njuni nehoteni tekmi bi Gato propadel in z njim ves teleskop.

Gato ni več slišal enakomernega sklopotanja dežja po strehi. Naliv se je spreminjal v rosenje. Samo pod oknom so se klokotali blatni, umazani potočki. Gato se je zagledal v svoj «oltarček». Na njegovem dnu je shranjeval ženina pisma. Zadnje je dobil včeraj. Kakor po navadi mu je tudi to pot pisala največ o otrocih. Vedela je, da mu je najbolj pri srcu zadnji, najmlajši, in zato mu je pisala največ o njem. Prva dva sta bila bolj mamina, tudi po naravi in značaju, zadnji pa je bil «izrezan» oče. Se hojo je imel očetovo. «Tega pa ne bi mogel zatajiti,» so se mu smejali prijatelji.

Gato je pogledal na uro: bilo je točno devet. Skusal si je obuditi v spominu, kaj zdaj doma delajo. Otroci so že legli spat. Mama jih je umila in jim prebrala pravljico. Starejša sta jo napeto poslušala, Frančk pa se je s čim igral in poslušal z enim ušesom. Potem je pograbil za kakšno nenavadno besedo in jo glasno ponavljal, ker se mu je zdela silno zabavna in imenitna... Pri posteljicah imajo vsak kakšno slikanico ali igračo, ladjico ali psička, nekaj majhnega, kar «spi z njimi». Frančk je pogreznjen v spanje, ves je žvit kakor embrio v materinem telesu. Ana pospravlja v kuhinji in gre kdaj pa kdaj pogledat, ali se niso otroci morda odgrnili. Nato se malo obotavlja, ne ve, kaj bi še, kakor da ji nekaj manjka, potem pa se odloči: «Spat grem.» — — — Gato si zaželi, da bi mogel vsaj za dan, dva, domov. Vsaj za pol dneva.

Spet je začelo trkati po strehi, najprej poredkoma, nato pogosteje, močneje. Spet se je ulilo. H Gatu se je prikradel stari Jaka:

«Gato, daj mi ognja!»

Gato mu je ponudil ogorek, ki ga je stiskal med prsti. Roka se mu je rahlo tresla. Jaka je dolgo lovil ogenj v izgorevajočem ogorku:

«Po zemlji ti diši roka!»

«Saj bomo kmalu vsi v zemlji!»

Jaka je spet odštorkljal. Gato je z velikimi očmi strmel za njim: «Ali je prišel ovohavat? Sumi kaj?» Gato je postal nevoljen in nemiren. Togotil se je na Jako in se v mislih spakoval, posnemajoč Jako: «Po zemlji ti diši roka — — — po zemlji ti diši roka — — —» Jakova pripomba ga je vrgla iz tira. Šele čez čas se je spet zbral: spomnil se je Jakove poštenosti, zaprtosti in molčečnosti. «Jaka ne bo delal neumnosti. Previden je. Življenje ga je izučilo. Ta opazka, to je gol slučaj — — — Zadnji čas se mi stalno vsiljuje misel, da me nekdo zasleduje in sumniči. Vsak pis me vznemiri. Poprej tega nisem poznal. Živci! Izčrpan sem in občutljiv. Vražje delo! Vse dni kopljem ko krt, samo da bi čimprej končali!»

Zunaj se je razbesnel vihar. Po strehi ni več trkalo, bobnelo je. Gato se je dvignil in pogledal skozi okno: Žarnice nad žicami so se gugale sem ter tja ko pijane, nekatere so že ugasnile. Nenadno so ugasnile vse. Tudi barako je zajela popolna tema. Gata je zagrabil en sam element: hrup viharja in naliva.

O, te drage minute popolne teme, tako redke v kampih in kaznilnicah! *Nikamor ne vidijo streljati!* Jetniki se izmuznejo budnim očem paznikov. «Lahko bi izpraznili kampo — — —»

Zabliskalo se je. Gato je onstran žic zagledal drevesa, ki so se burno upogibala in zvijala. Belkasto srebrni listi murv so drgetali. «Če bi ne bile murve tako prožne, bi jih vihar polomil.» Sentinela je bila polna sključenih, v plašče se stiskajočih postav. Alpinec ob alpincu. Straže so podeseterili. Vse je bilo na preži.

Bolj ko je lilo, bolj je Gata skrbelo zaradi rova. Da mu naliv in vihar ne bi škodovala! Potresel je Pola. Čutil je potrebo, da bi se o tem z nekom pogovoril. Toda Pola ni zdramila ne nevihta ne njegovi tresljaji. Gato se je čudil: Ta ima živce kakor vrvi: pa čeprav bi ga prebudil, se ne bi mnogo zmenil za nevihto; najbrž sploh nobene ne bi zinil. Gatu je Polova hladnokrvnost presedala. Včasih sta bila po ure in ure skupaj, pa sploh ni odprl ust. Tako mu včasih ni bilo jasno, ali ga sploh posluša. Pripovedovali so, da je imel Polo na univerzi v Ljubljani dekle, s katerim je po cele popoldneve posedal na klopci, ne da bi ji kaj povedal. Nazadnje se ga je naveličala in šla z drugim. Polo pa da je spet sam kolovratil po ulicah in parkih, ko da se ni zgodilo nič posebnega. In ta njegova «ekonomičnost»! Včasih se spravi spat ob belem dnevu, češ da štedi z močmi. «Če ležim, porabim najmanj energij.» Po kampu hodi ves obvezan, češ da ga zobje bolijo, v resnici pa se skriva pred konfidenti in sumljivimi tipi, ki ga poznajo iz Ljubljane. Gato je sklenil, da bo prebudil Lojzeta, toda čez čas si je tudi to premislil — — —

Spet se je zabliskalo. Dolg blisk je šinil kakor ogromna plahutajoča perut vzdolž barak. Nato je grom pretresel ozračje. Udarilo je nekje čisto blizu. Potem pa se je razdivjal strašen hoten vihar z nalivom. Bilo je, kakor da bi se na tej ravnini med morjem in Alpami stepla obmorska burja s silovito planinsko nevihto. Baraka je škripala kakor stara ladja, ki jo je sredi morja zajeli besni valovi. Veter se je z vso močjo zaganjal v streho in Gatu se je zazdelo, da jo bo zdaj zdaj dvignil in odnesel. Odkar so dela v rovu stekla, še ni bilo nevihte. Gatu je bilo vedno tesneje pri srcu. Strahoma je prisluškoval vsakemu naraščanju in upadanju dežja, tem valovi nalivov so bili neizčrpni. Vso noč je prečul ob nevihti. Ko se je pričelo daniti, je prenehalo deževati. Takrat se je spustil v teleskop.

Že na začetku je bilo vse vlažno in mokro. Zemlja se je je lepila na dlani, na podlehti in na ves život. Pesek in prah menje je bilo vlažno. Vsepovsod po tleh so bile majhne luže. Pri podpornikih je z vso težo padel v vodo. Ves je moker. Vsak kod je voda vdrla v teleskop?» Otipava podpornike: vsi so na svojih mestih. Samo z nogami stojijo v vodi kakor štorklje v močvirju. Odplazi se naprej. Zebe ga. Plazi se, opirajoč se po podlehti in na prste nog. Telo ima dvignjeno, da ne bi spet štrbunknil v novo lužo. Nenadno se mu zasveti nasproti rahlo pramen svetlobe. Kaj je to? Prvič v teleskopu — svetlo. Vse iz sebe se požene naprej. Z rokami zadene v debele grmade gruča in prsti, ki jih včeraj se ni bilo. Zažene se čezenje, a glavo trči ob strop. Svetloba, medla jutranja svetloba pa je vedno močnejša. Od zgoraj prihaja. Gato ne more več naprej, kupi kamenja, peska in zemlje so tako narasli, da se je rovček popolnoma zožil. Z rokami seže pod strop: otipa nežno mreno travnatih žilic. Samo tanka plast ruše je vzdržala, vse drugo se je sesulo. Na nekem mestu pa je tudi ta prebita, in skozi nastalo špranjo se krade v rov svetloba, vedno močnejša, vedno bolj jasna, slepeča, izdajalska.

Počasi se splazi nazaj in se povzpne iz kleti v barako: «Vse je zgubljeno,» šepne Polu in kakor ubit omahne na pograd.

Polo ga začuden pogleda in misli, da Gato pretirava.

(Nadaljevanje sledi)

* «Bolan, Bolan.»